

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Fehelős szerkesztő: Kiadja:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Azután.

Budapest, február 23.

(v.) Azután — persze — pihenni fogunk. Zord csaták után beh jó lesz az enyhe nyugalom. A magyar közélet el van csigázva és meg van sebezve sokszorosan. Van mért hevernie és van mit kihevernie. Nyílt sebei-nek behegedésére, megcsappant életerőinek pótlására időt kell adni neki. Ez méltányos és okos dolog: a békének jutalma lesz az a pihenő s hasznos befektetés is lesz a jövő-dőre. De mi lesz vajjon majd a pihenés után? A pihenés nem politika, a henylés nem program. Aki csak azért szerzett babért, hogy legyen min végig nyújtózkodnia, annak vajmi hamar párolog el a dicsősége. Hiába csakis az nem harcolt, aki a győzelem után munkájával ki is érdemli azt, amit ma-gának kiküzdött.

Ez a béke nem lehet, nem is lesz tehát jogcim a renyheségre, hanem felhívás a szorgos alkotásra. Széll Kálmán programot fog adni, okosat és tartalmat. Benne lesz ebben a programban a Deák Ferenc szellemének serkentése. A nemzet közszabadságainak fejlesztését, a jogállam lényeges intézményeinek kiépítését, a gazdasági erőgyűjtés rendszeres művelését, a szabadelvű haladás és a demokratikus irányzat ápolását: mindezt kétségtelenül javasolni fogja ennek az európai szemhatáru, nagy tudású és tapasztalásokban gazdag államférfiának a programja. Munkaanyag lesz tehát bőségesen, csak aztán legyen munkakedv és munkaerő is a parlamentben és a közéletben. A kormány csak kettőt adhat: célt és példát. Célt, mely vonz; példát, mely magával ragad. Széll Kálmántól méltán várhatjuk mind a kettőt. Az ő politikája messzire néző lesz, egy minden ízében modern és a mellett erős nemzeti érzésű ál-

lamférfiának dus tartalma és lendületes politikája. A többi aztán nem az ő dolga, hanem a nemzeté. Amilyen mértékben mozgósítja az ország e politika érdekében fantáziáját, lelkesedését és tetterejét, olyan mértékben fogja hasznát látni ennek a várva várt, általános örömmel köszöntött békének.

Mindezeknek a dolgoknak pedig van egy igen lényeges előfeltétele: sürgősen regenerálni kell a magyar közéletet. Iszonyuan el van ez a közélet csenevészdedve. A Bánffy-korszak elzibbasztotta szellemét, elernyesztette véréit, megbénította akaratát. Az egyéni érdekek elfojtották a nemzeti vágyakat; az egyéni hiúság és a haszonlesés kiölte a nemzeti ambíciót. A közélet az egoizmus kipörölte birtokából, s amaz renyhén várja a véletlentől a maga jussát extra dominium. A nemzetnek sokféle a sürgős szükséglete; de ezeknek az igényeknek nem akad sem tolmácsa, sem ügyvédje, sem bírása. Nemzet alig is van már, csak polgárok vannak: — a fák megtagadják az erdőt. Ami az országé, azért nem hevül senki; s amit az egyén kíván, azt az országon követeli. A hazát, a mely áldozatokat követelt, félretolta az állam, amelyet ki lehet aknázni: az édesanyját odaadta ez a romlott közszellem egy fejős tehénért.

Erről kell tenni a legsürgősebben. Az új politika tehetetlen marad, amíg nem regenerálja a közéletet. Módját kell ejteni annak, hogy az egyetemes érdek ismét urává és korlátjává legyen az egyéni érdekek. Fél kell ébreszteni a patriótát a polgárban s a hazát az államban. Ez legyen a legelső feladat a pihenő után. Nem csodálni való-e, hogy ez az ország semmit sem kíván magának? Hát akkora-e a mi jólétünk, hogy nem férne ránk egy kis vagyonosodás? Olyan épek-e közszabadságaink, hogy nem birnának el egy kis tatarozást? Annyira fejlődött-e

már bennünk a nemzeti erő, hogy a magyarság lemondhat immár minden további hódításról? És szellemileg haladtunk-e már annyira, hogy a nemzeti kulturpolitikának nem akad többé tennivalója? És mégis ki sürget efféleket minálunk? Egy két rajongó, akit vagy megszánunk, vagy kinevetnek. De maga a nemzet hallgat. Nem érz-e szükségleteit? Avagy nem meri sürgetni kielégítésüket?

A baj ott van, hogy nincsen szerve a nemzeti akaratnak. A parlament nem az többé. A politika erkölcsi nyavalyái szétrombolták az összekötő idegszálakat a nemzeti akarat s a parlament között. A nemzeti akarat ott lüktet valahol a parlamenten kívül. Mit tudom én, hol? Talán a félrevonult, mert önmagukkal elégedetlen demokratikus rétegekben; talán a tömegeknek izzó szociális ösztöneiben; talán a züllő középosztály titkos keserűségében. De azaz egyetemes bizonyos, hogy a parlament a hatalom akaratát uralja, ellenben a nemzeti akarat szóhoz is alig jut benne, érvényre pedig még ritkábban. Ha jól megy a dolog, akkor a parlament meg tud akadályozni olyasmit, amit a nemzet nem akar. De arra, hogy a hatalom ellenében kiküzdje a nemzet pozitív akaratát, még gondolni sem mer a parlament. A bajnak oka az, hogy elzaposodott a csatorna, amelyen át be kellene ömlenie a parlamentbe a nemzeti akaratnak. Harminckét év óta sem ki nem kotorták, sem ki nem szélesítették ezt a csatornát; nem csoda tehát, ha a parlamentbe gyéren és piszkosan csurgatja a nemzeti akaratot. Az orvoslás művének itt ennél a pontnál kell kezdődnie; a közállapotok marazmusának itt van a kuforrása. A hajléktalanná vált nemzeti akaratot vissza kell ültetni dominiumába; állandóan szolgálatkész és hatalmas szervévé kell ismét avatni a parlamentet. Ennél a mostani békekötésnél törént is valami ebben az irányban; a kuriai

T Á R C A.

Mit olvassanak a gyerekek?

— A Budapesti Napló tárcája. —

Irta: Anatole France.

Ime, közeledik a kis Suzanne születésnapja. Ez a nap mindenütt az ajándékoké és a jókívánásoké lévén, a gyerekeké a java. És ez természetes is. Nagy szükségük van arra, hogy szeressék őket. Aztán az bennük a bájos, hogy szegények. Még annak a gyerekeknek is, aki fényűzésben született, csak annyija van, amennyit kap. Végül pedig nem viszonozzák az ajándékot, s ezért oly nagy öröm adni nekik valamit.

Mi sem érdekesebb, mint a nekik való játékokat és könyveket kiválogatni. Egyszer majd filozófiai tanulmányt írok a játékokról. Ez a téma csábít, de nem merek hosszú és koinoly előkészület nélkül hozzáfogni.

Ma csak a könyvekkel óhajtok foglalkozni, asszonyom.

Mindenekelőtt fölmerül a kérdés: olyan könyveket adjunk-e a gyerekeknek, amelyeket nekik irtak?

Erre a kérdésre a tapasztalás is meg tud felelni. Megjegyzésre méltó, hogy a gyerekek kiválóan huzódoznak azoktól a könyvektől, amelyek az ő számukra készültek. Már az első lapoknál érzik, hogy a szerző be igyekszik tola-kodni az ő világukba, a helyett, hogy őket vinné magával a sajátjába. Így letesznek arról a reményről, hogy az ilyen író vezetése alatt valami újat, valami ismeretlen találganak, pedig erre szomjuhozik az emberi lélek minden életkorban.

Ezekben a kicsikéknél már dolgozik a kíváncsiság, amely tudósokat és költőket nevel. Azt akarják, hogy fölfedjék előttük a mindenséget, a titokzatos mindenséget. Az a szerző, aki visszakergeti őket önmagukba és a saját világuk szemléletében tartja meg őket, kegyetlenül unalmas nekik.

Mégis ehhez alkalmazkodik nagyon szerencsétlenül mindenki, aki „az ifjúság számára” dolgozik. Hasonló akar lenni a kicsikékhez. Gyerekké lesz, ártatlanság és báj nélkül. Emlékszem egy könyvre, amelyet a legjobb szándékkal adtak a kezembe; hét éves voltam, de már megértettem, hogy ostobaság. Még egy ilyen könyv s én megutáltam volna valamennyit; pedig imádtam a könyveket.

— Mégis — mondanák önök — kell, hogy az ember a kicsikék szája ize szerint beszéljen!

Ez kétségkívül igaz, de a rendes módszerrel nem sikerül. Az író affektálja a csacsiságot, keletes nyelven beszél, báj nélkül ad elő erőltet dolgokat, szóval megfosztja magát mindattól, ami a fejlett intelligenciában elragad és meghódít.

Hogy a gyerekek megértsék az embert, csak az kell, hogy lángész legyen. A kis fiúknak és kis lányoknak legjobban tetszenek a nagylelkű munkák, tele nagy alkotásokkal, amelyekben a részek szép rendje világos egészszé épül s amelyek erős stílusban vannak írva, tele értelemmel.

Sokszor olvastattam nagyon fiatal gyerekekkel néhány éneket az *Odüsszeából*, jó fordításban. El voltak ragadattva. *Don Quixote* (sok kibagyással) a legkellemesebb olvasmány, amelyben egy tizenkétéves lélek megfürödhetik. Magam, amikor olvasni tanultam, elolvastam Cervantes könyvét s annyira megszerettem, átéreztem, hogy ennek

az olvasmányomnak köszönhetem még ma is vidámságom nagy részét.

Robinson Crusoe — amely száz esztendő óta a gyerekek klasszikus olvasmánya — a maga idejében komoly emberek számára irták, a londoni city kereskedőinek és ő felsége matrózainak. A szerző telerakta művészetével, szellemének egyenességével, nagy tudásával és tapasztalatával. Es csak ez kellett ahhoz, hogy a kis iskolásgyerekeket mulattatni tudja.

Az itt idézett remekművekben dráma van és személyzet. A világ legszebb könyvének sincs értelme a gyerek előtt, ha elvont módon vannak benne kifejezve az ideák. A fogalmak elvonásának s az elvontság megértésének képessége későn és nagyon egyenetlenül fejlődik az embereknek.

Minden éljen, legyen nagy, széles, hatalmas a könyvben és tetszeni fog a gyerekeknek. Csak az érteket ne keltse föl idő előtt. — Összegezve a dolgot: nem nagyon szeretem a speciális ifjúsági írókat. Mindenesetre, ha már a gyerekeknek ír az ember, ne írjon különös módon. Gondolkozzék nagyon jól, írjon nagyon jól. Csak ez kell ahhoz, hogy kis olvasóinak tessenek.

Ezzel aztán mindent meg is mondtam volna, ha husz év óta nem volna az egész világnak az a fölfogása, hogy a gyerekeknek tudományos könyvet kell adni, hogy valamiképpen el ne rontsa a fejét a költészet.

Ez az idea oly mélyen belegyökerezett a közfölfogásba, hogy ma, ha újra kiadják a régi mesemondókat, a művészek és könyvgyűjtők veszik meg. Ügynökök és színésznők könyvtárába vándorolnak, szattyánba kötve, aranyozással, ami néha ezeröttszáz frankba kerül.

Ellenben a gyerekirodalom képes katalógusa tele van svábbogarakkal, pókokkal, fészkekkel és gázkészülékekkel. Igazán, nem is ér-

biráskodás szerény kezdet ugyan, de jó irányt nyit meg. Tanuljunk Angliától, ahol az alkotmányos egyensúly szilárdságát csakis az a bölcs gyakorlat biztosítja, hogy a törvényhozás időről-időre új meg új garanciákkal — s egyre szélesebbekkel — veszi körül a nemzeti akaratnak a parlamentbe való szabad behömpölygését.

Edzett nemzeti akarat erőssé teszi a parlamentarizmust. Erős parlamentarizmus szárnyat ad a közszellemnek és erkölcsi impulzusokkal hajtja előre a politikai fejlődést. Az új politika alkotni akar; nos, ezen a ponton kell teremő erejét először kifejtenie. Az így regenerált közéletben leli meg majd azt a kimeríthetetlen erőforrást, amelylyel csakis egy lelkesedni tudó akaraterős nemzet ajándékozhat meg egy ambiciózus kormányzatot. A pihenő után e feladat felé forduljon a nemzet rokonszenve és figyelme. Nem győzzük mondani, hogy a harc csakis akkor nem volt hiábavaló, ha azt szerény munka váltja fel. A sors kegyét csak dologtevő népek élvezik.

BELFÖLD.

Bucusi Bánffyól. Az országgyűlési szabad-
elvű párt a legközelebbi napokban a miniszter-
elnökségi palotában testületileg fog bucsuzni báró
Bánffyól.

A béke.

Budapest, február 23.

A kompromisszum írásba foglalása foglalta fe a mai napot. Déli tizenkét óraker összeült Horánszky Nándor, Győry Elek és Tóth János, hogy a tegnap már véglegesen megállapított békeponctokat megszövegezzék, ami majdnem harmadfél óráig tartott el. Délután öt óraker pedig a teljes ellenzéki konferencia előtt felolvasásra került a kompromisszum szövege, amelyet aztán Széll Kálmánnal együtt a tanácskozáskorban résztvevő összes delegátusok aláírtak. Ezzel azonban még nem érett meg a béke munkája egészen, mert még hátra van a megállapodásoknak az egyes pártterkezetek elé való terjesztése. Minden párt külön fogja ratifikálni a kompromisszumot, de ez már holnap meg fog történni, hogy aztán Széll Kálmán szombaton fölmeessen Bécsbe.

Most már körülbelül biztosra vehető, hogy az új kormány vasárnap este bemutatkozhatik a szabadelvűpártban s esetleg hétfőn vagy kedden a parlamentben is.

demés gyerekek lenni. Minden karácsonykor oly dühösen népszerűsítik az ifjusági írók a tudományt, hogy elmerülünk a sok könyvben. Megvakulunk, megfulladunk. Ninesenek többé szép formák, nemes gondolatok, oda a művészet, az izlés, oda minden, ami emberi. Csak kémiai hatások vannak s növényntani állapotok.

Tegnap megmutatták nekem az *Ipar Csodáit* gyerekek számára.

Tíz év mulva mindenki elektrotechnikus lesz. Louis Figuier, aki pedig derék ember, már csak arra a gondolatra is fölhaborodik, hogy a gyerekek tündérmeséket olvasnak. Irt is egy cikket, amelyben óva inti a szüléket, hogy vegyék el a gyerekektől a meséskönyvet, s helyettesítsék doctor Ludovicus Ficus munkáival.

Igen, kis lányom Jeanne, esukd be hamar a meséskönyvet, amely ugy megrrikatott az imént és hamar olvasd az étherizációt. Szép volna, ha még hét éves korodban sem volna kész véleményed az azót-protoxid anesztétikus hatásáról!

Louis Figuier ur azt is fölfedezte, hogy a tündérek képzelti lények. Ezért nem szenvedheti, ha tündérekől mesélnek a gyerekeknek. Ó a guaroról beszél nekik, ez igazán nem képzelti tárgy. Nos, doktor ur, igenis vannak tündérek, épp azért, mert képzelti lények. Megvanak az üde és naiv képzetelekben, amelyek mindig nyitva állanak a népies tradíciók örökfiatal poézise előtt.

A legesőpőbb könyvecske, amely egy költői gondolatot ad, egy szép érzést sugall, szóval, amely megmozdítja a lelket, végtelenül többet ér a gyerekeknek, mint az önk egész mechanikus könyvtára.

Mese kell a kis és nagy gyerekeknek, szép mese versben vagy prózában, írás, amin nevetünk, vagy sírunk, amely magával ragad. Ma kaptam egy ilyen szép mesekönyvet, amelynek

Kölcsönös előzékenység.

A deszignált miniszterelnök és az ellenzéki pártok tanácskozásainak során a legnagyobb politikai lojalitás és előzékenység volt tapasztalható. Legjobban kitünt ez a legveszedelmesebb pontnál: a házszabályok revíziójának kérdésénél. Az ellenzéki pártok az első szóra hajlandók voltak a technikai obstrukció meggátolása szempontjából jelentékeny engedményeket tenni s maguk ajánlották fel, hogy jelentéktlenebb kérdésekben csak felállással vagy megszámlálással történjék a szavazás és hogy akár a házszabályvita, akár pedig a következő ülés napirendjének megvitatása semmiesetre se nyulhasson át másnapra. Azonfelül megnyugodtak abban is, hogy a jegyzőkönyvmódosításhoz négy-nél több szónok egy napon ne beszélhessen. Erre a lojalis előzékenységre a deszignált miniszterelnök a maga részéről azzal felelt, hogy ő viszont a 204. §. szigorításától s kivált az elnöki jognak a karhatalommal való kibővítésétől elállott. Ez a kijelentés az ellenzéki pártok delegáltjainak körében nagy lelkesedést keltett s most következett az igazán szép vonás, melylyel az ellenzék a Széll Kálmán lojalis engedékenységet nyomban honorálta. A pártok megbízottai ugyanis írásba vették, hogy amennyiben valaha előfordulna olyan eset, mikor a mentelmi bizottság javaslata alapján egy rendezavaró képviselőt ki kellene zárni: az összes ellenzéki pártok elvárják az illetőnek hazafias érzületétől, hogy a Ház határozatának aláveti magát és így megkíméli az elnököt, hogy a Ház határozatának valamely formában érvényt keljen szereznie. Széll Kálmán ezt a spontán elhatározást hazafias köszönettel fogadta s ekkor a kompromisszum már meg is volt. A kormánydeklarációtól ugyanis az ellenzék megbízottai szintén elállottak, minthogy azoknak a törvénytisztelőre és magasabb erkölcsi alapon álló kormányzásra vonatkozó követeléseknek csak Bánffy Dezsővel szemben volt helyük, ellenben Széll Kálmánnak ilyen irányban szívesen előlegezi a bizalmat az ellenzék. Így is valószínű, hogy Széll Kálmán a maga kormányzati programjában ki fog terjeszteni mindent, amivel a kormányzás területének tisztaságát akarja megővni, de mikor a békealkudozásokat is ezen az alapon inaugurálta, a lojalis ellenzék nem akarta követelésül felállítani a deklarációt.

A béketárgyalások befejezése.

A deszignált miniszterelnök ma délelőtt írásba foglalta az ellenzék kiküldöttével a tegnap megállapított békeponctokat. Ez aktusról, amely a

előszavában azt olvasom, hogy az álmokra szükség van az emberiségnek s hogy a nevetésnél jobban különbözteti meg az embert az állattól az ábránd.

Nos, hát a gyerekek is szüksége van az ábrándokra. Erzi, hogy képzelete dolgozik, s ezért kellene neki a mesék. A mesemondó újra megcsinálja a világot a maga módja szerint, s alkalmat ad a gyöngékeknek, az egyszerűeknek, a kicsinyeknek, hogy ők is újra megcsinálják viszont a maguk módja szerint. A gyerek jól tudja, hogy az életben ninesenek mesebeli látomások. Nem is a tündérmese csalja meg a gyermeket, hanem az önk mulatságos tudománya. Ez hinti el azokat a tévedéseket, amelyeket nagyon nehéz kikorrigálni később. A kis fiúk, akikben nines bizalmatlanság, Verne urnak elhiszik azt, hogy az ember bombában fölripülhet a holdba, s hogy egy organizmus minden nehézség nélkül kivonhatja magát a nehézkedés törvényei alól.

Az égi szférák nemes tudományának, az antik és tiszteletreméltó csillagászatnak eme karrikaturáiban éppugy nines szépség, mint igazság. Hát micsoda haszna van a gyerekeknek az ilyen ál-praktikus irodalomból, amely se az észhez, se a szívhez nem beszél?

Vissza kell térni a szép legendákhoz, a költők és népek költészetéhez, mindenhez, ami megremegteti szépségével a lelket.

Fájdalom, a társadalom tele van gyógyszerésszel, akik féltik a képzetet. Nines igazuk. A képzetet vet el a világba hazugságaival minden, ami szép és ami erény. Csak ő általa nagy az ember. Oh anyák, ne féljetek, hogy elveszti a képzetet a gyermekeiteket. Epp ellenkezőleg, megőrzi a közönséges hibáktól és a könnyű tévedésektől.

béketárgyalások befejezését jelenti, hivatalosan a következő kommunikét adták ki:

A kompromisszum dolgában tegnap folytatott és ma végleg be is fejezett tárgyalások teljes egyetértésre vezetvén, a megállapodásokat a mai nap délelőtt egy, Horánszky Nándor, Győry Elek és Tóth János urakból álló bizottság összefoglalta és végleg szövegezte. E bizottság tanácskozásaiban Széll Kálmán deszignált miniszterelnök is résztvevett. Ezek a megállapodások ma délután 5 óraker az összes bizalmi férfiak jelenlétében két óra hosszattartó értekezleten pontonként felolvasatván, átvizsgáltatván és helyeseknek találtatván, elfogadtattak és az összes bizalmi férfiak által aláírtak, mire Széll Kálmán átvette az összes bizalmi férfiak által aláírt és megpecsételt okmányt. Ezen okmányról a pártok hiteles másolatot fognak kapni.

A béketárgyalások eredménye elő fog terjesztetni a pártterkezeteknek, ahol a bizalmi férfiak annak elfogadását fogják ajánlani. A szabadelvű pártnak természetesen Széll Kálmán fogja e megállapodásokat elfogadásra ajánlani.

A pártterkezetek egybehívásának napja még nines meghatározva, de hétfő vagy kedd előtt aligha lesznek a konferenciák megtarthatóak, minthogy minden párt alkalmat óhajt nyújtani az összes tagoknak a megjelenésre. A képviselőháznak tehát e hónapban alig lesz már ülése.

A *Politikai Értesítő* értesülése szerint az aláírt békeokmány főbb részeiben és fontosabb passzusaiiban így hangzik:

Jegyzőkönyv.

Főlvétett 1899. február 23-án. Jelen vannak: Széll Kálmán deszignált miniszterelnök, gróf Apponyi Albert, Horánszky Nándor, Szentiványi Árpád, Kossuth Ferenc, Thaly Kálmán, Győry Elek, Tóth János, Hentaller Lajos, Bartha Miklós, Molnár János, Rakovszky István.

1. Az ellenzéki pártok pártelveik fenntartása mellett, az új kormány megalakulása után, nines akadályozak ... a következők létrejvetelét. (Itt felsorolattak a tárgyalandó javaslatok, ugymint: Elnök-választás. Indemnity. Két ujoncozási javaslat. Kiegyezési provizórium Ausztriával. Horvát provizórium.)

2. A költségvetés lehetőleg az indemnítási idő keretében intézendő el.

3. Junktüm a kuriai bírások és a házszabály-revizió közt.

4. A definitív kiegyezés — azzal a szöveggel a vám- és kereskedelmi viszonyokra, mely az ellenzéki pártok megbízottai által elfogadtattak.

5. A vicinális és egyéb inkompatibilitás dolgában, a vármegyék és községek kijelölése kérdésében nyugdíj stb. ügyekre vonatkozólag a kormányelnök a Házban megnyugtató nyilatkozatot fog tenni.

E jegyzőkönyvhöz három melléklet van csatolva.

1. A kuriai bírások. 2. A házszabály módosítás. 3. A vám- és kereskedelmi viszonyok definitív rendezésére vonatkozó Széll Kálmán-féle szöveg.

A tiszta választások érdekében.

A kompromisszumból kiszivárgott hírek szerint a kuriai bírások kapcsán több fontos megállapodás jött létre. A választási elnökök visszaéléseit például idáig csak pénzbírsággal büntették, most pedig gróf Apponyi Albert indítványára a következő határozatot fogadták el:

Kvalifikált bűnösség esetében, vagyis midőn a választás semmisségét az elnök visszaélése idézte elő, a választási elnök ellen 2 évig terjedhető fogházbüntetés alkalmazandó, mely nem változtatható át pénzbüntetésre.

A választások tisztaságát biztosító egyéb intézkedéseket is fölvetették a megállapodások közé. Legfontosabb, hogy a fősolgabírók, solgabírók nines lehetnek képviselőjelöltek saját jársukban és hogy köztisztviselők nines vehetnek részt választói körmenetekben.

Az adóhátralék megszünt jogfosztó körülmény lenni. Senki sem vesztetheti el jövőben választói jogát adóhátralék miatt.

A szabadelvű párt.

A szabadelvű párt köréből kapjuk a következő értesítést:

Ma már a hangulat egészen megváltozott s az egész szabadelvű párt kimutatja lelkesedését, amelylyel a békepolitikához és Széll Kálmán vállalkozásához csatlakozik. Egy pillanatra ugyan még bizonyos rétegekben lehangoltságot keltett, hogy Széll Kálmán a 204. §. reformjának követelését elejtette, de mihelyt értesültek róla, hogy

az ellenék milyen lojalisan honorálta ezt az elejtést, még ez is hozzájárult a lelkes hangulat emeléséhez. Belátták ugyanis még a néhai fanatikuskok is, hogy talán erőszakkal sem vihathak volna ki ebben az irányban többet, mint amennyit az ellenék lojalitásból önként megajánlott. Az egész párt lelkesedéssel kíséri most már Széll Kálmán munkáját s azok a tendenciák is eltűntek, amelyek a párt körül még mindig támasztani és erősíteni kívánták a kínai falakat. Az ajtók nyitvák a békének s talán nagyon rövid idő kérdése, hogy mindazok is, akik a szabadelvű párttal egy alapon állnak, ma már bizavást csatlakozhatnak a kormány politikájához. A pártban egyébként igen nagy az élénkség s mindannyian örvendeznek, hogy a parlamentnek ezután már ülései is lesznek, nemcsak szavazásai. Az élénkség azonban nem jelenti azt, mint-ha még folya a miniszter-keresés. A lista körülbelül készen van és Széll Kálmán a béke-jegyzőkönyvekkel együtt már azt is elő fogja terjeszteni a királynak. A listában jobbára a régi nevek szerepelnek s a részleges rekonstrukció tekintetében tartja magát a hír, hogy Széll Kálmán a miniszterelnöki tárca mellett fenntartja magának a belügyi tárcát is, míg a kereskedelmi tárcát Hegedűs Sándor, az igazságügyit pedig Plósz Sándor vállalná.

A Széll-kabinet képe tehát ez:

Elnök és belügy: Széll Kálmán.
Honvédelem: Fejérváry Géza.
Pénzügy: Lukács László.
Kereskedelemügy: Hegedűs Sándor.
Földmívelésügy: Darányi Ignác.
Közoktatásügy: Wlassics Gyula.
Igazságügy: Plósz Sándor.
Horvát miniszter: Cseh Ervin.
Király személye körül: Széchenyi Manó gróf.

Széll Kálmán, mint értesülünk, szombaton utazik Bécsbe, hogy jelentést tegyen a királynak a béketárgyalások eredményeiről s előterjeszse a kabinet alakítására vonatkozó javaslatát. Az országgyűlési szabadelvű párt alkalmasint kedden értekezletet tart, amelyen az új kabinet be fogja magát a pártnak mutatni.

Bécs, február 23.

A király 6 felsége ma délelőtt gróf Széchenyi minisztert hosszabb kihallgatáson fogadta.

Kolozsvár, február 23.

Hegedűs Sándornak kereskedelmi miniszterré leendő kinevezése városszerte nagy lelkesedést keltett.

Veszprém, február 23.

Ma volt Veszprém város tisztújító közgyűlése, melyen Rainprecht Antal jószágkormányzó napirend előtt azt indítványozta, hogy jegyzőkönyvileg fejezzék ki örömlükét a felett, hogy a béke helyre állott és hogy a király Széll Kálmánt bízta meg a kormányalakítással. Egyben a város jelenlévő képviselőjét, Szabó Imrét üdvözli. A közgyűlés Széll Kálmán és Szabó Imre éltetése mellett az indítványt elfogadta.

KÜLFÖLD.

Faure temetése.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Páris, február 23.

Impozánsan nyilvánult meg Franciaország gyászja. Azon az utvonalon, amerre a koporsót viszik, százezer ember szorong a katonaság sorfala között. Melegen süt a nap, akárcsak nyár derekán. A Place de la Concorde minden házán gyászlobogó leng.

Csöndesen, dobpergés és trombitaszó nélkül vonulnak föl a csapatok. A nép isáhitatos csöndben várakozik. A néma gyászt egyetlenegy hang se zavarja. Ugy látszik, hogy fölösleges volt a rendőrség minden óvintézkedése.

Az Elyséeben együtt van a gyászoló család és a rokonság. Kilenc óra után gyülekeznek a kormány tagjai, a külföldi követek és a hatóságok vezetői. A fekete környezetből élénken kiválnak a borbírporn egyenruhás indiai tisztiek, a hat német tábornok csillogó uniformisai, a hermelinpalástos semmitőszéki bírák.

Lépten-nyomon fotografusok helyezkednek el. Külön állványt róttak össze az Elysée kapu-

jával szemközti, hogy pillanatnyi fényképfelvételeket készítsenek egy kinematográf számára, amely nemsokára európai körútra fog menni. Az amatőr-fényképezők serege megszámlálhatatlan.

Pár perccel tíz óra előtt érkezett a vezérkar teljes díszben Zurlinden tábornokkal együtt, aki átvette a kivonult csapatok fölött a vezénylést. Nyomban azután jöttek a szenátorok és a képviselők. Halk morajlás futott végig a sokaságon, amikor Loubet nyitott hintója közeledett. A katonaság fegyverbe állott és a nép kalaplevéve üdvözölte az új elnököt. Dobpergés és trombitaszó mellett ment Loubet a szenátus alelnökével, a képviselőház elnökével és a miniszterelnökkel az Elyséebe.

A pálova udvarán ezalatt elrendezkedett a gyászmenet, hogy a Notre Dame székesegyházba induljon.

Az első bucsuztatót Franck-Chauveau, a szenátus alelnöke mondotta. Magasztalta Faure szellemi és szívbéli tulajdonságait és azt a nagy szerepet, amelyet az Oroszországgal való szövetség kérdésében vitt.

Deschanel, a képviselőház elnöke dicsérte Faure jóságát és méltatta az Oroszországgal való szövetség létrehozása körül szerzett érdemeit.

Dupuy miniszterelnök kiemelte, hogy Faure halála általános megindulást és részvétet keltett. Köszönetet mond a szuveréneknek, akik képviselőiket elküldték a temetésre. Magasztalta Faure életét és az államügyekben tanúsított buzgalmát. Végül bucsút vett a köztársaság és a haza hű szolgájától, a kit a nép szeretett és nem fog elfelejteni soha.

Lockroy tengerészeti miniszter a haditengerészet nevében bucsuztatta az elhunytat, Guillaín pedig a francia gyarmatok nevében beszélt.

Az Elyséetől a Notre Dameig a legnagyobb rendben vonult a gyászmenet. A temérdek rendőrnek és detektívnek semmi dolga sem akadt. A hazafias liga tagjai nyugodtan viselkedtek. Dérouté és Marcell Habert nem is volt közöttük.

Csak a Place de la Concordeon, a Champs Elysées egyik sarkán hangzott a semmitőszék és a hatóságok tagjainak elvonulásakor ez a kiáltás:

Éljen a hadsereg!

A halottas kocsit után az elhunyt családja ment, azután jött Loubet elnök hajadon fővel, Franck-Chauveauval, a szenátus alelnökével, Dupuy miniszterelnökkel, Deschanel elnökkel és Lebret igazságügyminiszterrel. A vezérkart a külföldi képviselők követték, élükön a pápai nunciussal. Azután jöttek a szenátorok, a képviselők és a különféle testületek tagjai az előírt sorrendben.

A nép tiszteletteljesen emelt kalapot a koporsó előtt. A Champs Elysées fái tele voltak kíváncsiakkal. Loubetet tiszteletteljesen üdvözölte a sokaság, viszont ő kalapot emelt a sorfallal álló ezredek zászlai előtt. Mikor az orosz követség a Champs Elyséesre ért, néhányan azt kiáltották:

— Éljen Oroszország!

A Notre Dame templomban a szertartás, amelyet Richard bibernok végzett, impozánsan ment végbe.

A székesegyház belseje fekete lepellel volt bevonva. A bibernok a templom bejárásnál várta az elnököt és elkísérte a kórusig. Loubet után jött a gyászoló család.

A koporsót, a papság élén, az érsek fogadta. Katonatisztek sorfala között vitték aztán a ravatalhoz és megkezdődött a szertartás.

A káptalan legidősebb tagja gyászmisét celebrált, aztán Richard bibernok a koporsóhoz ment, amely körül katonatisztek álltak őrt és az egész papságtól körülveve, orgonaszó és harangzúgás mellett elvégezte a beszentelést. Erre a koporsót a papság a halottas kocsihoz vitte s a menet ugyanabban a rendben, amelyben jött, elhagyta a templomot.

Harmadfél óra hosszat tartott, míg a temetés a Père Lachaise-be ért. A sirbolt körül száz meg száz koszorút helyeztek el. A koporsót a papság leemelte a kocsirol és letette a nagy kőkoekára. Az utolsó bucsuztató beszéd után a küldöttségek elvonultak a koporsó előtt és visszatértek a városba. Csak a gyászoló család, Loubet

és a miniszterek várták meg, amíg a koporsót lebecsátották.

Hatodfél óraker vége volt a temetésnek.

Páris, február 23.

Loubet köztársasági elnök ma este diplomáciai ebédet adott a Faure Felix temetésére ideérkezett rendkívüli küldöttségek tisztelőre. Szokás szerint csak a két kamara elnökei, a kormány tagjai, a diplomáciai kar és a rendkívüli küldöttségek tagjai vettek részt az ebédén. A nunciuss, mint a diplomáciai tisztület doyenje, Loubet elnökkel szemben, gróf Wolkenstein osztrák-magyar nagykövet az elnöktől jobbra és gróf Tornelli olasz nagykövet az elnöktől balra ült.

(A tüntetők ellen.)

Páris, február 23.

A parlament tagjai, a miniszterelnökkel és a hadügyminiszterrel egyetértve, megnyugtató nyilatkozatot tettek a rendőrség és a katonai vezetőség által a nyugalom és a rend megzavarása ellen tett intézkedésekről. Blanc rendőrfő közlegeinek figyelmét arra irányította, hogy bizonyos házak ablakaiból tüntetéssel akarják a gyászmenet rendjét megzavarni s hogy a monarchisták és különösen az orléanisták terveznek efféle tüntetéseket. A rendőrség az illető házakat és ablakokat följegyezte.

A hazának ligája szinte tombol a miatt, hogy a kormány nem ismerte el törvényes testületnek s nem sorozta be ama küldöttségek közé, amelyek a gyászmenetben résztvettek. Dérouté e miatt azt a jelszót adta ki hiveinek, hogy a gyászmenet utvonala-nak különböző pontjain fűtyöljenek s hogy különösen tüntessenek a semmitőszék tagjai ellen, akik hivatali köntösből fognak megjelenni. A Figaro ehhez gunyosan azt jegyzi meg, hogy a semmitőszék különböző tanácsainak tagjait meg kellett volna számozni, nehogy a patrióták ligája tévedhessen, mert a büntetőtanács tagjai, akikre a patrióták haraguznak, ugyanazt a hivatali köntöst viselik, mint a többi tanács tagjai.

Blanc rendőrfő utasította a rendőrhivatalnokokat, hogy szigorúan teljesítsék kötelességüket s a legkeményebb fegyelmi büntetés terhe mellett arra kötelezte őket, hogy mindazokat a rendőröket, akik a tüntetőkkel szemben gyöngöséget tanúsítanak, vagy a zavargókat fölbátorítják, szigorúan bánjanak el.

Az Aurore szerint a patrióták ligája még ma százezer plakátot akar szétosztani Cavaignac, Coppée és Zurlinden arcképével. Az antisemita liga 20.000 itolyabokrétát rendelt. Az orléanista-párt pedig 10.000 érmet rendelt meg a trónkövetelő képével; a rendőrség az utóbbiakat elkobozta.

(Tüntetések.)

Mikor a gyászmenet az Elysééből elindult, iszonyu lett a tolongás. Különösen a Place de la République-on volt baj a sok ezernyi néppel. A rendőrség visszaszorította a tömeget s e közben sok baleset történt. Asszonyok és gyermekek a lovak patái alá jutottak.

Loubet elnököt a Rue Turbigo-n és a Rue Réaumur-on lármásan üdvözölte a sokaság.

— Éljen Loubet! — zugott a közönség és megtapsolta az elnököt.

Loubet attól fogva nem köszönt se jobbra, se balra, nehogy még nagyobb legyen az ováció.

A hazafias liga tagjai a Bataille-téren adtak egymásnak találkozót. Vagy ötszázán lehettek együtt, élükön Marcel Habertrel. Nyomban ott termett a rendőrség is. Egy tisztviselő felszólította a csoportosulókat, hogy távozzanak. Habert szóváltásba elegyedett vele.

— Koszorut akarunk letenni a koporsóra. Ez ellen csak nem lesz kifogása?

— De igen. Nem engedem meg! felelt a rendőrbiztos.

— Hát legalább hadd beszélhessek társaimhoz, kérlete a tisztviselőt Habert.

— Azt sem töröm, volt a válasz.

— Akkor meghajolunk az erőszak előtt! szökött a hazafias liga vezetője és intett embereinek, akik erre elszéledtek.

De nemsokára megint összeverődtek a Rue Turbigo-n. Megéljeneztek a hadsereget és a tábornokokat, azzal hamarosan kereket oldottak, mert a rendőrség közeledett.

A temetőből visszajövet is volt tüntetés. A nép ellepte az utcákat, hogy végig nézze, amint a csapatok zeneszóval mennek a kaszárnyákba. A katonaságot mindenfelé éljenezte a tömeg. Loubet és Zurlinden tábornokot is záiosan éltették.

A rendőrség felkérésére a cikk miatt *Alvinczy* ellen sajtópört indított az ügyészség, a rendőrhatalom ellen elkövetett rágalomzás és becsületsértés vétségé címén.

A sajtópört iránt nagy érdeklődés nyilvánult. Az esküdtzéki terem tejesen megtelt közönséggel. A rendőrség képviselőjében maga *Rudnay* Béla főkapitány jelent meg. A vádlott *Alvinczy* Sándor előkelő megjelenésű, magas, jézses uriember, aki nagy nyugalommal rendezgeti ügyeit és a tanuk egész légióját hozta magával, akikkel bizonyítani akarta állításait. Védőügyvéde nem volt.

A tárgyalást *Zsitvay* Leo törvényszéki elnök vezette, szavazóbirák *Cseke* és *Madarassy* bírók voltak; jegyző dr. *Révay* László. A főügyészséget dr. *Mészáros* Tivadar alügyész képviselte.

A tárgyalás megnyitása után az elnök megalkotta az esküdtzéket; minthogy a felek nem éltek visszavetési jogukkal, egyszerű sorshúzás után lettek az esküdtzések tagjai a következők: dr. *Kocsis* Elemér, *Kiss* Aladár, *Farkas* Gyula, *Chmela* János, *Fillingner* Károly, *Brém* Ferenc, *Mahunka* Imre, *Bellovics* Imre, *Csapat* József, *Acsády* Jenő, *Deésy* Lajos, *Bolgár* Ferenc; póttagok: *Illits* József, *Endresz* Antal.

Ekkor érdekes incidens történt. Tévedésből *Brém* Ferenc esküdt neve a jegyzékben így volt felcímlve: dr. *Brém* Ferenc. Minthogy pedig az esküdttek közt ott volt dr. *Prém* József is, *Brém* Ferenc azt hitte, hogy dr. *Prém* Józsefet sorsolták ki. Így aztán a sorsolás befejeztével eltávozott. Az elnök kénytelen volt helyét *Illits* József pótesküdttel betölteni.

Az elnök ezután személyi viszonyairól kérdezte ki *Alvinczy* Sándort, aki elmondta, hogy nyugalmazott főreáliskolai tanár, nős, egy fia van, büntetve volt becsületsértésért és van vagyonja. Erre felolvasták a vádlevelet és az inkriminált cikket magát. *Alvinczy* beismerte, hogy ő volt szerzője a cikknek és azután általános meglepetésre a következő nyilatkozatot tette:

— Mult évben nagy akcióra határoztam el magam, hogy a fővárosi játékbárlanok üzelmét lehetetlenné tegyem. Erre volt az első lépés az *Egyetértésben* kiadott nyilatkozatom. Megtörtént azonban, hogy e nyilatkozatban mendemondáknak bizonyult információk alapján belekevertem a rendőrséget is. Hogy én sem a főkapitány urat, sem pedig a vezetése alatti intézményt nem akartam sérteni, arról bárki meggyőződhetik, ha cikkemet figyelmesen elolvassa. (Idézi a cikket.) Bizonyos tehát, hogy én fölmagyarázást folytán kerültem ide a vádlottak padjára. Cikkem megírása után két nappal a főkapitány olyan hivatalos aktákat mutatott föl nekem, melyekből meggyőződhettem, hogy a *kérdéses esetben* megvesztogetés nem történehet. Erre én sajnálkozásomat fejeztem ki levélben *Rudnay* Béla főkapitánynak. Egyidejűleg nyilvánosságra hoztam e tényt több fővárosi lapban.

Miután ily módon nyilvánvalóvá tettem, hogy sérteni nem akartam, e heilyen is erkölcsi kötelességet teljesíték, midőn legőszintébb sajnálkozásomnak adok kifejezést, hogy félreértésre alkalmas módon kevertem bele hírlapi nyilatkozatomba a rendőrséget. Annál is inkább tettem ezt, mert hiszen minden újságolvasó tudja, hogy a főkapitány urban a legilletékesebb támogatót találtam a kártározatokat elleni akciómhoz.

Alvinczy ezután zavaros bőbeszédűséggel mondta el, hogyan fosztották ki a *Schovanetz* kávéház kasszájait, hogyan vesztette el hat hét alatt 60000 forintnyi örökségét. Végül ég felé emelt kézzel megesküdött, hogy sohasem fog többé játszani...

A jelenet és a nyilatkozat is kinos hatást tett az esküdtékre. Ezután *Rudnay* Béla főkapitány áll a törvényszék elé, hogy a rendőrség nevében nyilatkozzék. Felolvasta *Alvinczy* levelét, amelyben az kijelenti, hogy újabb meggyőződése szerint *főlöszleg* az állítólagos *kompromittáltak* neveit nyilvánosságra hozni. A cikkben foglalt vádak azonban sokkal súlyosabbak, semhogy egyszerű magánlevél folytán a cikk ellen megindult eljárás be lehetne szüntetni. Miután azonban *Alvinczy* Sándor itt az esküdték előtt is elégtételt adott a rendőrségnek, kéri az eljárás megszüntetését.

Dr. *Mészáros* Tivadar alügyész a panaszos hatóság képviselőjének nyilatkozata folytán az eljárás megszüntetését indítványozta.

Az elnök erre behívatta a tizenhét beidézett tanut, köztük *Pekéry* József főkapitány-helyettest, *Szombathely* Albert detektiv-főfelügyelőt, *Barabás* Péter detektiv-felügyelőt, *Tauszky* Miksa butorszálítót, *Divald* Károly fényképész, *Hubenay* József magánúzó, *Schöja* Antal és *Schovanetz* József kávésokat, több detektívot és pinciórt. Ezeknek *Zsitvay* Leo kijelenti, hogy kihallgatásukra nincs szükség és elbocsátja őket. Majd kihirdette a törvényszék határozatát, mely szerint a sajtópörtben az eljárást megszünteti. Ezzel a sajtópört véget ért.

TÁVIRATOK

Flume, február 23. A kereskedelmi és iparkamarai választásokon az autonomista-párt jelöltjeit választották meg.

A svéd király külföldön.

Stockholm, február 23. A svéd király március elsőjén a királynéval külföldre utazik. A király *Párisba* és onnan *Biarritzba* megy. A királyné néhány napot *Neu-Wiedben* tölti, azután *Honnefibe* megy.

A német birodalomgyűlés.

Berlin, február 23. A birodalomgyűlés mai ülésén az igazságügyi költségvetést tárgyalta és elfogadott egy indítványt, amely az ártatlanul fogva tartott emberek kártalanítására vonatkozik.

Néhány szociáldemokrata munkás tulszigoru megbüntetésének vitatása során a szász főállamügyész beszéde alatt nagy nyugtalanság támadt a szociáldemokraták között. Az alelnök fölszólította a képviselőket, hogy menjenek helyökre, mire valaki azt mondta: *Szemtelenség!* Az alelnök megrögtta ezt a kifejezést és fölszólította a közbeszólót, hogy hallgasson, mert különben további rendszabályokhoz kell nyulnia.

Berlin, február 23. A birodalomgyűlés költségvetési bizottsága elfogadta *Arenberg* herceg képviselőnek azt az indítványát, hogy pótkölségvetéssel birodalmi segély szavaztassék meg egy német délsarki expedícióra.

Harc a béke miatt.

Madrid, február 23. A kamara a republikánusoknak az alkotmányozó gyűlés összehívására vonatkozó indítványát tárgyalta. *Salmeron* heves beszédben azt követeli a republikánusok nevében, hogy a kormányzókat, akik első sorban a monarchia és nem a haza megmentésére törekedtek, *felelősségre vonják*. Vádolja a kormányt, amiért a gyarmatbirodalmat olyan háború után, amelynek nem volt 276-nál több halottja, átengedte és végül azt mondja, hogy a *mostani béke a történelem leggyalázatosabb békeje*.

A szenátus osztályai megválasztották a bizottságot a *Filippini-szigetek* átengedéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására. Négy osztály a kormánypárti jelölteket, három pedig az ellenzék jelöltjét választotta meg.

Linares tábornok *Almenas* grófhhoz elküldötte ségeit a kamara tegnapi ülésén ellene intézett támadások miatt.

A Fülöp-szigetek.

Washington, február 23. *Otis* tábornok a hadügyminiszteriumnak táviratot küldött, amelyben tudatja, hogy a felkelők tegnap *fel akarták perzselni Manila városát*. Egyszerre három különböző városrészben kezdtek meg a gyújtogatást s a csapatok csak nagy erőfeszítéssel tudták eloltani a tüzet. Sok gyújtogatott agyonlöttek, néhány katona megsebesült. A tűz okozta kárt *fél millió dollárra becsülik*. Ez eset alkalmából *Otis* tábornok rendeletet adott ki, mely szerint újabb intézkedésig, a lakosoknak hét órán tul nem szabad távoznok a házakból. Egyszermind szigorú büntetéssel fenyegeti a gyújtogatókat.

Ma reggel a felkelők egy nagyobb csapata *Caloocan* közelében előre nyomult, de visszaverették.

Washington, február 23. *Manilai* táviratok szerint ott a mult éjjel nagy rémület uralkodott, mert a felkelők több helyen gyújtogattak. A bennszülöttek megakadályozták a tüzoltóság működését és szétvették a tömlöket. A házakból rölöttek a csapatokra, amelyek a rendet fönn akarták tartani és több katonát megsebesítettek. A gyújtogatás okozta kár tetemes.

Reggel a filippinok nyugtalanítani kezdtek az amerikaiakat. Meglehetősen heves ütközetre került a dolog.

Kiutasított levelező.

Páris, február 23. A Havas-ügynökség jelenti: Ma reggel lejárt az a határidő, amelyet a Franciaországból való távozásra dr. *Frischauer*nak, a *Neue Freie Presse* itteni levelezőjének adtak, aki e hó 18-ikán kiutasító rendeletet kapott, minek következtében intézkedtek *Frischauer* letartóztatása és haladéktalan kiutasítása iránt.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, február 23. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Negyszázazekes magyar aranyáradék 100.60. Magyar koronaáradék 98.10. Osztrák hitelrészvény 232.75. Osztrák-magyar államvasut 153.75. Déli vasut 30.10. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegyeképzés 216.35. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

Frankfurt, február 23. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Osztrák hitelrészvény 231.70. Osztrák-magyar államvasut 153.80. Déli

vasut 30.40. Magyar aranyáradék —. Magyar koronaáradék —. Osztrák aranyáradék —. Osztrák ezüstáradék —. Osztrák papíráradék —. Bécsi bankkegyesület —. Alpesi bányarészvény —. Olasz járadék 95.90. Diskontó-bank 202.50. Laura-kohó —. Harpen —. Nyugodt.

New York, február 24. *Liszt* helyben 2.85. *Buza* helyben február 24. —, márciusra 77.3/8, májusra 75.3/8. *Tengeri* február 24. 40.3/8.

Chicago, február 23. *Buza* február 23. 73.3/8. *Tengeri* február 23. 36. —.

Nyilttér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

ARTEZI savanyuvíz a legegészségesebb és legjobb ital epidemikus bajok ellen; olcsóbb, mint bármelyik forgalomban levő ásványvíz. Kapható minden fűszer- és csemegeüzletben, valamint minden vendéglőben. Főraktár „*Artesia*” VII., *Egressy*-ut 20/c szám. Telefon 50-78.

Molnár Ferenc:

A csókok éjszakája

megjelent

és a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában kapható. A színes címképpel, díszesen kiállított kötet ára

— egy forint. —

Uri Emberek,

Milkó Izidor új könyve,

nemsokára megjelenik

kiváló nyomdai diszszel.

*

Ara 1 forint.

(Boltí ára drágább lesz.)

*

Az előfizetés díja legcélszerűbben postautalvánnyal a szerző címére Szabadkára küldendő.

A

Budapesti Napló

részere

Apró hirdetések

és

Előfizetések

elfogadnak a következő lapelárusító helyeken:

Breuer Nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.

Adler Leona, Lipót-körut.

Posch József, Váci-körut 80.

Özv. Véber Vimosné, Váci-körut 15.

Feldmann Mórna, Marokkói-utca 1.

Mosch utóda, Dorottya-u. 2. Magy. királyi-szálló.

Kürthy Kálmánna, Harmincad-utca 1.

Witzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Redlich Szidónia, Király-utca 59.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 50. Oktogon.

Deutsch Miksáné, Andrássy-u. 38.

Schneller Mórna, Dob-utca és Károly-körut sarok.

Sopronyi V., dohány-nagyterés, Kerepesi-ut 1.

Özv. Hallada Anna, Múzeum-körut 10.

Szántó Mór, Kecskeméti-utca és Kálvin-tér sarok.

Deutsch Julia, József-körut 50. Baross-utca sarok.

KÜLÖNFÉLÉK

D a l

a citadelláról és a pesztonkáról.

Rekszum! Vigyázz! A század indul,
Üres maradt a büszke vár,
A kanonéros is megindul
S míg peckesen, feszítve jár,
Szívéből forrón száll a sóhaj:
Isten veled, gyönyör hona;
A Gellérthegyről most vonul le
A legutolsó katona!

S a pesztonkák könnyezve nézik,
Hogy mint vonul a kis sereg,
S amíg véenceik' becézik,
Szemből fájó könnyű perég;
Üres ma már a citadella,
Szerelmük édes otthona,
A Gellérthegyről most vonul le
A legutolsó katona.

Komor setét fal, itt a véged,
Nem lesz K. u. K. felirat;
Ámde ki hitte volna, téged
Hogy ennyi vérvő szív sirat?
Ki hitte vón, a citadella
Hogy hő szerelmed otthona? ...
S a Gellérthegyről most vonul le
A legutolsó katona.

Temetni így zokogva-sírva
A fellegrárt minék vajjon?
Mikor a kérvény meg van írva,
Amely segít a nagy bajon.
Mert gyermekmenhely lesz belőle,
Lesz dajkányok otthona,
A hely, ahonnan most vonult le
A legutolsó katona!

S oda hol vendég volt a dajka,
S sétálgatott nagyon sokat
Most hogyha csókra szomjas ajka
A kanonéros látogat.
S marad a fellegrár tovább is
Szerelmes párok otthona,
Habár kiköltözött belőle
A legutolsó katona!

Latzkó Andor.

+ Napoleon halotti maszkja. A bor minél
több esztendő, annál nagyobb pénz adnak érte,
sok egyéb árucikknel is ez a szabály, de I. Napo-
leon halotti maszkjáról éppen az ellenkező sül-
t. Ezzel a halotti maszkkal ugyanis szintén keresked-

tek, de a gazdáit az a kellemetlenség érte, hogy ha-
boztak és nem a legalkalmasabb pillanatban adtak
tul rajta. Történt, hogy I. Napoleon halála napján,
1821. március 6-ikán orvos, Antomarchi maszkot
készített gipszből a nagy császár arcáról. Antomar-
chinak, mikor később visszatért Angolországba, hater
font sterlinget kínáltak ezért a maszkért, de ő kereken
visszautasította ezt az ajánlatot. Csinált aztán egy bron-
zlevonatot is a maszkról, az eredeti pedig örökösre szál-
lott, akik néhány esztendővel ezelőtt el akarták adni.
Kínálták először hater font sterlingért, majd enged-
tek ezer fontot, de vásárló csak nem akadt. Brüsszel-
ben is próbálták tudani az ereklyén, de hiába. A bron-
zmaszknak is van története. Ez a maszk a Dicső-
ség Fiai című egyesület tulajdona lett, amely egye-
sület a grande armée tisztjeiből állott. Amikor sz
egyesületnek valamelyik tagja meghalt, a maszkot a te-
metésen oda tették a koporsójára. Az egyesület ki-
halása után a maszk egy Forty nevű angol hölgy
birtokába került, aki a minap halt meg. És hogy a
hagyatékát elárverezték, a maszk elkelt százharmincöt
frankon.

+ Tanuskodó Röntgen-sugarak. Egy német
katonai folyóirat az öncsonkításnak egy különös ese-
tét mondja el, amelynek leleplezésében a csallhatat-
lan Röntgen-sugaraknak jutott fontos szerep. Egy
ulánus katona azt mondta az orvosnak, hogy a lóva,
amikor szájaiba adták a zablat, megharapta a kezét.
Megvizsgálták és a jobb kezének mutatóujján talált
seb alapján a helyőrségi kórházba küldték. A fővé-
telnél a megharapott ujj utolsó ize vörös volt és da-
gadt s a beteg katona a legcsekélyebb nyomásra nagy
fájdalmat érzett. A daganat kiterjedt a többi ujra
és a kézfejre is. A legmondosabb ápolás mellett sem
állott be két hónapig semmi javulás, sőt egyre su-
lyosabb lett az állapot, úgy hogy végre operáció
vált szükségessé. Az operáció után azonban szintén
nem mutatkozott javulás, sőt az eset utóbb egyre
titokzatosabbá vált az orvosok előtt. Akkor gondol-
tak végre a Röntgen-sugarakra s a fotográfia az or-
vosok legnagyobb meglepetésére öt túforma tes-
teszkét mutatott a második és a harmadik ujj
között. Az ulánus erősen tagadta, hogy ezek-
ről a tücskékről tudomása volna s úgy véle-
kedett, hogy alighanem akkor kerültek bele a
kezébe, amikor az operációt végezték rajta s ő el-
vált altatva. Újabb Röntgen-felvételt csináltak a be-
teg kezéről s akkor már csak négy tü volt látható a
képen s megállapították, hogy a beteg az egyik drót-
darabkát, amely közel volt a bőrhöz, kihuzta és el-
dobta. Végül kihuzták az orvosok a többi drótdarab-
kákat is s akkor kitűnt, hogy azok fejletlen gombos-
tűk. Az ulánus most újabb mesét eszelt ki, hogy tudni-
illik fogsága alatt beleszurt a kezébe három
drótot, amelyet úgy talált az ágyán, mert heves fájd-
almat érzett a kezében s a fájdalma csak úgy csil-

lapodott, amikor a fájós helyen megszurta magát. A
Röntgen-sugarak tanakodása ellen azonban hasztalan
volt minden ravaszkodás, az ulánust egy esztendői
fogságra itélték. A keze aztán rohamosan gyógyult.

+ Igazgató és közönség. A londoni Prince of
Wales színház igazgatója elég bizalmas viszonyban
áll a maga közönségével, amelyet némi számbeli tul-
zással ezerfeji szórnyetegnek is lehet nevezni. A bi-
zalmaskodás leghatalmasabban a napokban nyilván-
ult, amikor a direktor kiállt a színpadra és párbe-
szédes veszekedést kezdett a karzattal. Egy komikus
operát adtak, amely szépen elbukott. A klakk termé-
szetesen védelmére kell a darabnak és izonyu tap-
sólást vitt véghez. A megfizetett tüntetés sértette a
karzat önértéket és püsszegni kezdett. A klakk erre
sorba a lámpák elé hívta a színészeket, a szerzőt és
végül az igazgatót. Amikor a direktor hajlongani
kezdett, a karzatról ilyen ártatlan kedveskedések
röppültek feléje:

— Gazember!
— Rabló!
— Csaló!
— Adja vissza a pénzünket!
— Vissza a jegyek árát!

A direktornak egy arcozma sem rándult, szó-
noki pózba vágta magát és beszélni kezdett:
— Kedves barátaim! Önök püsszegenek és a
jegy árát követelik. Mit veszítettek önök? A belépü-
díjukat. Am én sokkal, de sokkal többet. A pazar
kiállítás, időt és költséget —

A szofizmának nem volt meg a kellő hatása.
A karzat tombolni kezdett, némelyek törték, zúzták,
ami kezük ügyébe esett.

— Ha harc, hát legyen harc! — kiáltotta az
igazgató. Akinek van bátorsága, jöjjön ide a szin-
padra és álljon ki velem!

Ledobta a frakkját a direktor, föltűrte az ing-
ujját és néhány markos legény már szaladt le a kar-
zatról. Ez érdekes birkózást a páholgyok publikuma
tette lehetővé. Rögöntőlő bírósággá alakultak és
kijelentették, hogy a karzatnak igaza van. A karzat
kiürült, az igazgató fölvetta a frakkját és boldogan
távozott. Most nyakra-főre adja a komikus operát,
amelyet, mivel botrány jegyében született, naponta
teit ház néz végig.

+ Tízezer frank szerelmes levelekért. A pá-
risi olasz kereskedelmi kamara elnöke, Trezza di
Musella szép is volt, gazdag is volt, szóval megál-
dottak az égiek minden jóval. Egyszerre azonban az
elnök ur nagyot gondolt, ősz fejjel megházasodott.
A történet nem új, — utólrta őt is az őszhaju férjek
végzte. A felesége, Musella asszony, Mier ural ka-
cérkodott, akinek távolról sem volt olyan előkelő
állása, mint Prezza di Musella urnak. A kamarai el-
nök abban kívánt a többi szürkehajú férjek közül,

— Óh, szegény ... Talán egy kis séta a
levegőn jót tenne ...

— Nem, haza akarok menni — mondta
Elza bágyadtan, már igazán támolyogva, és
hozzá szerette volna tenni — meghalni.
Kifelé indultak, s amint így mentek, eltán-
colt mellettük Artur, egy kis pufókképű lány-
nyal, olyan arccal, mintha mondta volna:
— Kell is ez nekem! Te kellesz ...

De Elza már ügét se vetett rá. Elmentek
s lenn a vizikirály-portás szalutált nekik, ismerte
ő már azt a kellemetlenséget, amikor valaki tizen-
egykor megy haza a bálból.

Nem is sajnálta a halvány szép kisasszonyt,
amikor becsapta a kocsijuk ajtaját.

IV.

Othton ültek, az Elza szobájában. A kis
Manci hallgatott. Szomorú volt, ő se tudta, hogy
miért, de szeretett ehhez az okos nagy lányhoz
járni. A mama ugyan nem szerette, hogy nagy
lányokkal beszél, de erőszakoskodni nem le-
hetett.

Már vagy egy félórja ült Elzánál és sze-
retett volna mondani neki valamit. Elza már mo-
solygott.

— Miért nem beszélsz, Mancika?

— Mert szeretnék magának mondani va-
lamit.

— Nos, rajta, halljuk!

Akkor már izgatottan, sirásra álló szemmel
nézett ki az ablakon a kis lány, és az ujjait tör-
delte. Majd pislogni kezdett, s valahogy kisu-
rant a szeméből egy könny. Végig folyt tiszta
kis arcán, le se törülte. Elza pedig akkor meg-
fogta a fejét, és magához szoritotta hosszán, sze-
retettel.

— Kis Mancika — mondta — édes kis
Manci ...

Ez a becéző szeretet nagyon fájt a kicsiké-
nek, és erre már kitört belőle a zokogás, gyere-
kesen, mélyről, nagyon keservesen.

(Folytatása következik.)

REGÉNY.

Jour-fixe kisasszony.

— REGÉNY. —

Írta: MOLNÁR FERENC.

Elza megfigyelt egy-egy párt, látott férfi-
arcokat, amelyek véletlenül a puha vállakhoz
horzsolódtak, lánytörzseket, amelyek a tolongás-
ban keleties hajlással, valami született, vérből
öntudatossággal hajoltak a frakkokra, s mind-
ehhez patogott, esengett, dörgött a zene, hallani
se lehetett egyebet, mint valami örületés érzéki
káoszt, amelyben csusszanás, beszéd, nevetés,
kiáltás összeharsogott a trombitákkal, s mind-
ebbe a száguldozó harsogásba a dob és a cintányér
hajigálta a ritmust, amely már inkább az iz-
mokra hatott, mint az érzékekre. Kavargó, vad,
pokolian rituikus zsváj volt ez, aki nyugodtan
nézte, az előtt talán komikus, vagy bosszantó,
aki táncolt, annak természetes.

Artur megjelent Elza előtt, lihegve:

— Szabad?

Elkeveredtek a tömegben. Egy tour után
visszaült helyére a lány, kissé kábultan. Artur
ott akart maradni mellette.

— Menjen, táncoljon.

— Hát már azt se engedi, hogy mellette
legyek?

— Ha nem megy, fölkelek.

Ment, dacosan, be a tömeg közé.

Elza pedig a haját igazgatta. Egyszerre csak
megállott előtte egy alak. Kissé nagyobb mint ő,
szőke, szélesvállu fiu.

— Szabad kérnem?

Miklós volt.

Mint valami álomban, úgy állt melléje Elza.

A fiu megfogta és bevezette a táncolók közé. Ott

körülnézett, a kellő taktusnál megindult vele. Ed-
dig egy szót se szóltak egymáshoz. Akkor aztán
táncolt Elza és nem érzett maga körül semmit. Azt
tudta, hogy valaki fogja a derekát s ügyel, hogy bele
ne ütődjenek senkibe. Kissé a vállá felé hajolt a fiu-
nak, bánta is ő, ha nem is illik. Az vitte vadul,
erősen. A lány érezte, hogy most szeretne meg-
halni. Aztán, hogy tisztább lett a gondolkodása,
magához szerette volna ölelni a fiut. A becsüle-
tetet, az erőset, a hallgatagot. Ki szeretett volna
rohanni vele az éjszakába, és megcsókolni a szá-
ját, el se szakadni többé tőle. Már a második
tour táncolták, de nem volt fáradt. A lába úgy
vitte, hogy nem is érezte. Csak a mellében zsi-
bongott a vágy, csak a karja forrott össze a fiu-
val, nem látott, nem hallott semmit, álomba vág-
tattak, úgy érezte, zsiabdó, gyönyörű álomba.

Végre megállottak valahol. Az egész bál
szín- és hangzavarrá fajult a szeme előtt. Teste
egész súlyával a fiu karjára nehezedett, az szinte
vitte vissza az anyja felé. Ott leült, a fiu eltűnt,
s oly érzés zsiabongott a fejében, mintha rázt
ült volna, eljegyzést táncolt volna egykori pajtá-
sával. Mintha megesalta volna, még a nász előtt,
egy háborodott föl benne minden eddigi apró
inckelése a többivel. S ahogy meglátta, hogy
a fiu kimegy, el, s az ajtó előtt már télikabátban
lemege a lépesőn, az anyjához fordult:

— Mama, rosszul vagyok.

— A levegőre, fiam ...

— Nem. Haza ...

Épp, ahogy fölkeltek, jött mosolyogva egy
fekete, kissé sovány, kopott arcú ural a papa és
szinte diadalmasan fedezte fel őket.

— Végre! — kiáltott.

Aztán, hogy az idegen ur meghajolt:

— Vermes ur, a lányom ... — mondta.

A mama már ismerte Vermes urat:

— Képzelse, Vermes, szegény Elza rosszul
lett ... Haza kell mennünk.

A papának megnyult az arca. Vermes ur,

— Dr. Vermes Miksa — résztvevően szólt;

hogy ő látta, mi történik körülötte. Még hozzá, elég korán. És feleségét bepörülte a párisi törvényszékénél, amely a kacór asszonyt büntösnek találta. Büntös... — milyen csunya, kellemetlen szó és a párisi törvényszék ítélete a márkinéra néve még sem valami borzasztó. Az elsőfokú bíróság három havi fogságra ítélte el, de az urhölgy ezt az ítéletet megfellebbezte. Pedig az az igyekezete, hogy tisztára mossa magát a vádak alól, hiábavaló volt. A törvényszék elég udvariasan eltekintett *Paniszardi* ezredes szereplésétől és egyedül *Mier* ur viszonyát firtatta. Erre nézve hiteles okmányok voltak a bíróság előtt a szerelmes levelek, a márkinének levelezőlapjai és táviratai, melyeket a szeretett *Mier* urhoz intézett — egy szóval olyan irományok, amelyek az ő benső viszonyukat kétségtelemé tették. *Mier* ur különös udvarlói volt. A beléje bolondult márkinének levélbeli és távirati szerelmi ömlengéseit, azoknak elolvasása után, tekintet nélkül barátjára, a papirkosárba dobta. Derék komornyikja, csinos szobaleánya és tisztos szakácsnéja azonban kihalászták a márkiné leveleit és elvitték a férjének, aki a zsákmányért mindig gavallérosan fizetett, kerek összegben 10,000 frankot. A kamarai elnök ezt a fényűzést megengedhette magának. A törvényszék elismerte, hogy az okmányok a márkinétől származnak, amit különben többé-kevésbé ő maga is beismer. Csak annyiban mutatkozott itt is a francia udvariaság, hogy a fogsázbüntetést pénzbírságra változtatta. A márkinének kétszáz frankot kell fizetnie. Ezek után a márki megindította a válópárt. A korpusz deliktiket pedig elteheti emlékebe...

+ **Szegény milliomosok.** A dus milliomosokat a sors megáldotta mindig valami olyan vágygyal, amely halálukig ki nem elégíthetnek. Sok szegény ember, akinek úgy kell nap-nap után kiverekedni a létfenntartásra való néhány garast a végzettől, el se hiszi, hogy a milliomosok is tudnak panaszkodni. Elpanaszolják, hogy éppen arra nincs idejük, amire szívük áhítzik. *James Tyson*nak például, a híros ausztráliai telepítvényesnek egyetlen élvezete, hogy megküldjön a sivatagga, hogy legyőzze és arasson ott, ahol madár se találna félnapi eledelt. Hetvenegy esztendő és még sohasem volt ideje templomba, vagy színházba járni. *Rockfeller* is sajnálatraméltó, pedig tudvalevő, hogy ő a föld leggazdagabb embere. De mi haszna a nagy kincseiből, amikor annyi ideje sincsen, hogy naponként negyedóra hosszat hegedülhessen. Hiába ajánlották neki, hogy füttyöljön, azt nem szereti. *Green Hetty* kisasszonynak is van vagy ötszáz millió forintja, de azért naponta tizenkét óra hosszat dolgozik az íródjában. Egyetlen szenvedélye, a pénzügyűjtést természetesen nem számítva, az, hogy minden harmadik, negyedik hónapban hurokodik. A

butorszállító kocsi tulajdonosainak azonban nem sok hasznuk van ebből. Mindössze kis szekérke cipeli a kisasszony butorait. Mert csak annyi a butora.

A bizalom jegyében.

Páris, február 23. A *Malin*nak azt jelentik *Brüsszelből*, hogy az orléansi herceget folyton megfigylik *Viktor Napóleon* herceg detektívjei.

(Történi Párisban, egy zenés kávéházban.)

Az orléansi herceg: Nos, mi ujság?
Az egyik detektív: Nyugodt lehet hercegséged, *Turinban* hagytam a fogadóban!
Viktor Napóleon: Nos, kedves detektív?
A másik detektív: Nyugodt lehet hercegséged, *Brüsszelben* pozsgózik.
Viktor Napóleon: Hm! Ki az a két ember a másik asztalnál?
A másik detektív: Két kollégám; az egyiket jól ismerem.
Az orléansi herceg: Nézze csak, az az aro! *Gyanus!*
Az egyik detektív: Ugyan! Egy pályatársam a barátjával. Jó estét urak! Mi járatban vannak?
Viktor Napóleon: (bizalmatlanul) Jó estét! És önök?
Az orléansi herceg: Mi, *Napoleon* herceget figyeljük meg.
Viktor Napóleon: Mi meg az orléansi herceget.
Az orléansi herceg: (bizalmas szemhunyorítással) Izé, a mienk *Brüsszelben* van.
Viktor Napóleon: Hahaha! A mienk meg *Turinban!*
Az orléansi herceg: Kitűnő! (koccintva) Szervusz pajtás!
Viktor Napóleon: A ta santé, mon petit vieux!
Az orléansi herceg: (dagogva) T...t...t, én az orléansi herceg vagyok!
Viktor Napóleon: (bizonytalannul) Hahahaha! Nagyon jó! Én pedig *Viktor Napóleon!*
Az orléansi herceg: Hihih! Pom... pompás! (Félre.) Ha sejtén!
Viktor Napóleon: (félre.) Ha tudná!... (Dalol.)
Le petit Loulou voudrait peigner.
Az orléansi herceg: (dalol) Sur le tri, sur le trou, sur le petit trône de France.

—nd.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

N. J. Nagy-Appony. 1. Dante: Elvesztett paradicsom, 80 kr. 2. Büchner: Anyag és erő, 3 frt. 3. A közoktatásügyi törvénytar, két kötetben, 13 frt 20 kr. 4. Igenis, van próba-év. 5. A kéredezett két

majd sohasem ingadozom a kék és a szürke szín között; de igen is rosszul esik az ágyat nyomnom *Lyonban*, mikor már alig várom, hogy viszontlássam mindazokat, akik szivemnek kedvesek.

A szerencsétlenség üldözött egész uton. Elhagytam *Páris*t, és tekintve utazásom sikertelenségét, az utóbbi időben már *Saunders* urat sem értesítettem viselt dolgairól. Mielőtt elhatároznám magam valamire, tudnom kell, mik történtek távollétem alatt, kérek, értesíts azonnal! Leveled türelmetlenül várja

őszinte barátod
Jenő.

Dupont Felix *Milbert Jenő*nek.

Reményem, hogy sebed nem veszélyes, mert akkor itt hagynék mindent és beteggyárhoz sietnék feltétlenül. Meg kellett volna nyugtatnod és iránt. Mellékelve küldök néked két levelet, melyek mindjárt elutazásod után érkeztek. Az egyiket futár hozta, a másik két nappal később érkezett postán. A nagybátyád legalább huszszor kérdezősködött utánad, *Saunders* ur eleinte azt mondta, hogy *Franciaországban* vagy, de közelebbit nem tud, később pedig arról értesített, hogy már hónapok óta nem hall hírt felőled.

Nagybátyád igen kérte *Saunders* urat, hogy mihelyt tudomást szerez hollétekről, sürgösen értesítse őt; engem pedig személyesen felkeresett és arra kért, szolgáltsam ki neki azt a két levelet, amely címre érkezett.

Mínhogy előrelátnám, hogy makacsodni fog, ha megtagadom kívánsága teljesítését, inkább letagadtam a leveleid.

Pedig biztosan tudom, válaszolta, hogy elküldték őket.

— Én pedig biztosan tudom, hogy nem érkeztek meg.

Elment, de elmenőben fejesóválva ismételtette:

— Csodálatos! Nagyon csodálatos!...

törvényszakaszt nem lehet ide lenyomtatni, de vegye meg a véderőről szóló törvényt 30 kr-ért, abból megtudhatja a törvény régi és mostani szövegezését. 6. Hallgatni kell a csoport összes studiumjait, de vizsgálni csak a szaktantárgyakból kell. 7. Ha be van iratkozva a fakultásra, most is készülhet vizsára.

Cattaról hadnagy. Nem feledkezünk meg önről, de a rovatvezető influenzában beteg volt, azért késett a válaszuk. Most imo itt van, ami önt érdekli. 1. Ha önt a nagybátyja örökre akarja fogadni a nemességét is át akarja ruházni, folyamodnia kell az igazságügyminiszter utján a királyhoz. A felsőfolyamodványhoz csatolandók: az örökbe fogadó születési bizonyítványa, nemeslevele eredetiben s vagyoni kimutatása; az örökbe fogadóandó születési bizonyítványa, jelenlegi társadalmi állásának igazolása s az örökbe fogadóandó szülőknek, esetleg gyámjának beleegyző nyilatkozata, s ha a törvényes szülők nem élnek, ezeknek halálzási bizonyítványa. A felsőfolyamodást leghevesebb, ha egy ügyvéddel iratják meg. 2. A szerkesztőség könyvtárában nincsenek szépirodalmi művek, csak olyan könyvek, amelyeket a szerkesztés gondos munkája megkövetel. Kérésnek tehát sajnálatunkra nem tehetünk eleget. Egy jó tanácsdal azonban szolgálhatunk. Jókai annyi érdeklődéssel viseltetik a cs. és kir. közös hadsereg magyar érzelmű tisztjei iránt, hogy az egyesenes hozzáfordulna, kívánsága rövid időn teljesedne. A költő címe, a hová bátran fordulhat fordulhat levéllel, VI. Bajza utca 20. 3. Ha van valami katonai műszaki tanulmány, folyamodjék a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy engedje meg a műegyetemen vizsgátnia. Az ilyen engedélyt ugyan ritkán adja meg a miniszter, de ha jól megokolja kérvényét s elmondja, hogy nem direkté azért kéri ezt a kedvezményt, mintha a katonatiszti pályával szakítani akarna, hanem csak tudományos ambícióból s ha ráadásul még protekciója is van a minisztériumban — mint ezt a levelében említi — a miniszter azt hisszük, nem fog akadályokat gördíteni az ön nemes céljai elé. 4. Kérésére *Clair* Vilmos kollegánk adta meg a választ. 5. Képes levelezőlapokat nem gyűjtünk, de tudomásul vesszük, hogy ön az érdeklődőknek szívesen revanchíroz minden ilyen megkeresést. Üdvözlöt.

A. E. Felső-Lehota. Panaszuknak szívesen helyet adnánk, de a kérdést a levelében csak általánosságban méltóztatott tárgyalni. Az illető vállalat mulasztásait tessék részletezni és az ügy állását tisztán megírni. A felszólalásnak csak akkor lehet eredménye, ha pozitív adatokra támaszkodhatik.

G. H. Gy. Losonc. 1. Nagy Iván: *Magyar nemes családok* című műve 80 frt. Genealogiai Közöny ezen a címen tudunkkal nincsen. 2. Geográfiai szótár magyar nyelven nincs. A külföldi irodalomban e nében híresebb munkák: *Vivien de Saint Martin*: *Nouveau dictionnaire de géographie universelle*, nőnevetben Metzger: *Geographisch-statistische Weltlexikon* (Stuttgart).

F. P. Gyöngyös. Küldje be a sorsjegyet a *Fleissig* Sándor bankházának (VII. Erzsébet körút 2. szám), onnan csekély leszámítolási díj levonásával megküldik a nyereményt.

G. M. Ujvidék. Teljesen méltányoljuk azt az eszmét, amelyet levelében megpendít és elismerjük úgy praktikus hasznát a javasolt intézménynek, mint

Dupont ezen leveléhez mellékelve volt *Fanny* két levele. *Milbert* mihelyt elolvasta őket, kiugrott az ágyból, gyorsan öltözködni kezdett, de ereje elhagyta és alátan terült végig a földre.

Mikor magához tért, asztalhoz ült és levelet írt *Duport*nak.

— Itt küldöm néked a két levelet, mely a tiédhez volt mellékelve. Olvasd el őket, és képzeld el kétségbeesésem. El akartam utazni, de nem bírtam; mihelyt elhagytam az ágyat, öszszeestem.

Az Isten szerelmére kérek, siess *Montreux*-be, tudd meg, mi történt. Vajjon csakugyan bekövetkezett-e az borzasztó tragédia, melyre ha gondolok, meghül ereiben a vér. Siess! Ne veszíts el egy percet sem, siess, írd mielőbb, térdem állva kérek!...

Alig ment el a levél, *Milbert* lázba esett, félrebeszélte és öntudatlanul fekiúdt napokon át, egyre kiáltozva *Fanny* nevét, mesélgetve folyton, hogy holnap házasodik, csak menyasszonya viszszaajójjon a tőből és így tovább.

Harmadnapra végre magához tért és elolvashatta a levelet, mely már két nap óta hevert az ágya mellett.

Dupont Felix *Milbert Jenő*nek.

Nyugodj meg, vigasztalódj, a tragédia ötödik felvonása elmaradt, nem halt meg senki; *Montreuxból* jövek és a következő híreket hozom: Megszálltam a városka egyetlen kocsmájában és rögtön vallatára fogtam a fogadóst.

— Erről a dologról sok mindent beszéltek — szólt az öreg — úgy öt-hat hónappal ezelőtt. Nagyon rövid az emlékező tehetőség és könnyen elvethetném egyben-másban, ha most akarnám elmondani az egész históriát.

— Annyit mondjon csak meg legalább, történt-e valami baja a lánynak?

(Folytatása következik.)

Hogy ne legyünk tizenhárman!

(8) — ELBESZÉLÉS. —

Írta: ALPHONSE KARR.

— Sajnálom, uram, nem figyeltem a játkára.

— Az lehetetlen!

— Ismétlem, uram, hogy nem láttam a lökését.

— És ezzel *Milbert* fölkel, kifizette a pincért és eltávozott, nem lévén semmi kedve gyermekes veszekedésre. Rövid idő múlva kialudt a szivarja és a sötétben egy izzó pontot látva maga felé közeledni, elébe sietett:

— Szabad kérnem egy kis tüzet?

Az izzó pont hirtelen messze repült, hosszú tüzsávot hagyva maga után az éjszakában, a szivar tulajdonosa pedig így kiáltott:

— Ah! Hát megtaláltam még is! Maga nézte az imént a játkomat a kávéházban.

— Söt elmentem, mert éppenséggel nem érdekelt.

— Azért kerestem, mert meg akartam önnnek mondani, hogy neveltem fráter.

— Én pedig azért mentem el, mert nem szeretem a ripók uracsok társaságát.

— Szemtelen.

— És az idegen arcul akarta ütni *Milbert*-t, de a sötétben csak kalapját csapta le. Birokra mentek, míg a kávéházból kirohantak a vendégek és szétválasztották őket. Másnap megverekedtek, *Milbert* megsebesült és ágyban fekvé intézte a következő levelet *Dupont* barátjához:

Kedves *Félix*!

Hat hónapi távollét után ma végre visszakerkeztem *Lyonba* és most már nálad is lennék, ha nem kerültem volna össze egy nagyszajú fickóval, aki elébb összetépte szürke ruhámat, ma reggel pedig ráadásul jól meg is vágott. A ruhámat nem sajnálom annyira, ezentúl legalább

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, február 23.

Buzában ma élénk volt a kínálat és a vételkedv is kedvezően alakult. Kedvező hangulat mellett 30.000 métermázsa került forgalomba. Az idegen áru árai változatlanok maradtak, finom áru azonban néhány krajcárral emelkedett. Egyéb gabonafélékben gyenge forgalom mellett az árak változatlanok maradtak.

Eladatott:

Buza. Tisz z a v i d é k i: 400 mm. 81.5 k. 13 frt 85 kr, 1000 mm. 80 k. 10 frt 75 kr, 300 mm. 78 k. 10 frt 55 kr, 300 mm. 78.2 k. 10 frt 55 kr, 100 mm. 79 k. 10 frt 52 1/2 kr, 2100 mm. 76.5 k. 10 frt 52 1/2 kr, 100 mm. 79 k. 10 frt 47 1/2 kr, 100 mm. 79.5 k. 10 frt 65 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 45 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 42 1/2 kr, 400 mm. 78.5 k. 10 frt 40 kr.

P e s t v i d é k i: 200 mm. 77 k. 10 frt 50 kr, 300 mm. 78 k. 10 frt 50 kr, 300 mm. 78 k. 10 frt 45 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 37 1/2 kr, 400 mm. 79 k. 10 frt 45 kr, 300 mm. 79 k. 10 frt 35 kr, 100 mm. 76.5 k. 10 frt 32 1/2 kr, 100 mm. 76 k. 10 frt 30 kr.

F e h é r m e g y e i: 500 mm. 77 k. 10 frt 50 kr, 800 mm. 77.5 k. 10 frt 55 kr.

S o m o g y m e g y e i: 1200 mm. 77.2 k. 10 frt 42 1/2 kr.

M a k ó i: 3000 mm 77 k. 10 frt 67 1/2 kr. S z i v á c s i: 2200 mm. 74 k. 10 frt 20 kr. R u m a i: 2300 mm. 77 k. 10 frt 35 kr. S z e r b i a i: 4000 mm. 76.5 k. 8 frt 45 kr, 3400 mm. 74.5 k. 8 frt 02 1/2 kr.

O l á h o r s z á g i: 1000 mm. 78 k. 8 frt 30 kr, 2500 mm. 77 k. 7 frt 90 kr.

Á r p a: 1700 mm. 6 frt 65 krajcár.

M i n d 3 h ó n a p r a.

Z a b: 100 mm. 6 frt 10 kr, 100 mm. 6 frt 05 kr, 100 mm. 5 frt 90 kr, 100 mm. 5 frt 90 kr, 200 mm. 5 frt 90 kr.

K é s z p é n z f i z e t é s m e l l e t t.

A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for 'Buza (uj)' and various grades of wheat with prices in k and kr.

Table with columns for 'Rozs' and 'Árpa' with prices for different varieties.

Határidőzár. A határidőzár szilárd hangulatban és magasabb áron indult meg, de a forgalom alatt az irányzat meglanyhult és az árak engedtek.

Forgalomba került:

Table listing market transactions for 'Buza márciusra', 'Buza áprilisra', etc., with prices.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Table showing closing prices for 'Buza márciusra', 'Buza áprilisra', etc.

Délután fél 8 óraker zárul:

Table showing closing prices for 'Buza márciusra 99', 'Buza áprilisra', etc.

A budapesti értéktözsde.

Az előtözsde magasabb külföldi jegyzésekre szilárd irányzattal nyílt meg, később bécsi arbitrage-eladásokra mérsékelt forgalom mellett az összes nemzetközi értékek árfolyamai lemorzsolódtak és gyenge hangulattal zárultak.

A helyi értékek piacán városi villamos körüti vasut és magyar villamosági részvények nagyobb vételekre szilárdan zárultak.

A délitözsden a hangulat csekély üzlet mellett tartott maradt. A valuta és ércárak változatlanok.

Az előtözsde emelkedő.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 400.50—402.25. Osztrák hitelrészvény 371.10—372.60. Osztrák-magyar államvasuti részvény 362.20—363.—. Rimamurányi vasmű részvény 325.75—326.—. Közúti vasúti részvény 403.75—405.75. Magyar villamosági részvénytársaság 153.—154.— forinton.

A déli tőzsde nyugodt.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 400.40—401.75. Osztrák hitelrészvény 371.10—371.60. Osztrák-magyar államvasuti részvény 362.50. Jelzálogbank részvény 256.25—257.75. Leszámítolóbank részvény 256.25—257.75. Rimamurányi vasmű részvény 325.—325.25. Közúti vasut 404.25—404.50 forinton.

Az utótözsde irányzata csekély üzlet mellett nyugodt maradt.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 361.25—360.80. Magyar hitelrészvény 401.25—400.75. Jelzálogbank 257.75—257.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 362.—362.25. Rimamurányi vasmű 323.25—323.25 forinton.

Délutáni zárlat: Osztrák hitelrészvény 360.80 forinton.

Díjbitosítások: Osztrák hitelrészvény holnapra 2.50—3.—; nyolc napra 6.—7.—; ultimo márciusra 12.—13.— forinton.

Leszámítoló árfolyamok:

Table listing exchange rates for various banks and locations like 'Magyar általános hitelbank', 'Osztrák hitelintézet', etc.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

Table of government debt securities including 'Aranykölcsön', 'Közeledési kölcsön', etc.

b) Osztrák Államadósság.

Table of Austrian government debt securities.

c) Idegen Államadósság.

Table of foreign government debt securities.

Hús kölcsönök.

Table of meat loan securities.

Takarékpénztárak részvényei.

Table of savings bank shares.

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table of securities issued by Budapest institutions.

Elsőbbségi kötvények.

Table of first mortgage securities.

Bankok részvényei.

Table of bank shares.

Biztosító társaságok részvényei.

Table of insurance company shares.

Bányák és téglagyárak részvényei.

Table of mine and brickworks shares.

Gőzmalomok.

Table of steam mill shares.

Vasutvek és gépgyárak részvényei.

Table of railway and machine factory shares.

Könyvnyomdák részvényei.

Table of printing house shares.

Külföldi vállalatok részvényei.

Table of foreign company shares.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table of transport company shares.

Sorsjegyek.

Table of lottery tickets.

Pénzjegyek.

Table of banknotes.

Külföldi váltók (látra).

Table of foreign exchange rates.

Határidőre kötött értékpapírok.

Table of time-deposit securities.

A budapesti terménytözsde.

Disznósír és szalonna gyenge forgalom mellett lanyha. Szilva és szilvaiz változatlan. Eladatott szerbiai 100 darab 9.25 forint.

Jegyzetek: Heremag; lucerna 42.—54.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 42.—45.— forint. Vörös erdélyi... Vörös bansági... Disznósír: budapesti 54.50—55.— forint, vidéki... Tízalzasalonna: légenszártott vidéki... városi 4 darabos 46.—46.50 forint, 3 darabos 48.—49.— forint, füstölt 53.—54.— forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség... forint, 120 darabos 8.50—8.75 forint, 100 darabos 9.25—9.50 forint, 85 darabos 13.50—13.75 forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 7.—7.25 forint, 100 darabos 9.—9.25 forint, 85 darabos 13.25—13.50 forint. Szilvaiz: szilvoniái... forint, szerbiai... forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátözsde.

Eős, február 23. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzetek: Buza tavasza 9.75—9.70. Buza május-juniusra 9.40—9.35. Rozs tavaszra 8.12—8.10. Tengeri május-juniusra 4.95—4.96—4.94. Zab tavaszra 6.08—6.09. Repece augusztus-szeptemberre 12.20—12.30 forint.

A bécsi értéktözsde.

Az előtözsde nagyon csendes. Utolsó ellátásban nagyon drágult a pénz.

A déli tözsden az árfolyamok tartottak. Üzlet szilárdult. Változatlan bankkamattal a spekulációra semmi befolyást nem gyakorolt.

A zárlat csendes, üzletellen.

Bécs, február 23. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 119.95. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 140.50. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 101.10. Magyar keleti vasúti állami kötvény 121.—. Magyar leszámítoló és pénzügybank 266.50. Rimamurányi vasmű részvény 322.25. Magyar koronajárdék 97.85. 4%-os Magyar földterh. kötvény 98.15. Magyar hitelbank részvénye 369.50. Magyar nyeregemény kölcsön sorsjegye 162.—. Kassa-oderbergi vasúti részvény 189.25. Magyar kereskedelmi bank 1420.

Bécs, február 23. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3% papírajárdék 101.40. 4%-os osztrák aranyjárdék 120.15. 1890-iki sorsjegye 140.50. Osztrák hitelsorsjegye 189.50. Angol-osztrák bank 139.—. Bécsi bankgyűlés 280.—. Osztrák-magyar bank 918.—. Déli vasút 280.—. Dunagőzhajózási részvény 468.—. Dohányrészvény 134.75. Császári és királyi arany

5.71—. Német bankváltók 58.95. 4²/₂% ezüst járadék 101.10. Osztrák koronajáradék 101.65. 1884-iki sorsjegyet 194.50. Osztrák hitelintézet részvény 369.75. Unionbank 324.75. Osztrák Länderbank 248.75. Osztrák-bányarésztulaj. 242.75. 20 frankos arany 9.55¹/₂. Londoni váltó 120.40. Bécsi tramway 558.—. Az irányzat üzletelen.

Bécs, február 23. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak Osztrák hitelrészvény 369.25 Magyar hitelrészvény 400.—. Angol-Osztrák bank 159.—. Union bank 325.—. Länderbank 248.50. bankgyűlését 279.50. osztrák-magyar államvasut részvény 360.75 északnyugati vasuti részv. 243.25. elbavölgyi vasut 254.50. dunagőzhajós részv. —. alpesi bányarészvény 243.10 májusi járadék 101.40. osztrák koronajáradék —. magyar aranyj. —. magyar koronajáradék 97.85 német birodalmi márka február 23. márciusra —. török sorsjegyek 62.8c. rimamurányi vasmű 324.75 déli vasut —. dohányrészvény 135.25. Napoleon d'or 9.55¹/₂.

Külföldi értéktözldek.

Berlin, február 23. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsdét ma csaknem kizárólag az utómóra való készüldések foglalták el. Prolongációs pénz 7⁹/₁₆%. Az irányzat általában szilárdabb, jelentéktelenebb forgalom mellett. A diszkontó és a kereskedelmi társaság részvényei javultak. A készvények eleinte emelkedtek, de a magasabb árat nem tudták megtartani. Magánlétszámítások kamatláb 3³/₁₆%.

Berlin, február 23. (Zárlat.) 4²/₂% papírjáradék —. 4⁹/₁₆% osztrák aranyjáradék —. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék 98.25. Osztrák-magyar államvasut 153.75. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltó 169.75. Magyar vasuti beruházás kölcsön 102.25. Alpesi bányarészvény 101.25. Disconto-Commandit 202.60. Általános villamosági Edison 302.90. Gelsenkircheni 189.90. Laurakohó 220.00. 4²/₂% ezüstjáradék 100.75. 4⁹/₁₆% magyar aranyjáradék 100.60. Osztrák hitelrészvény 231.90. Déli vasut 30.75. Károly Lajos vasut —. Orosz bankjegy 210.35. 4⁹/₁₆% új orosz kölcsön 100.80. Török dohányrészvény —. Olasz járadék —. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 190.50. Harpeni 182.80. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 23. (Zárlat.) 4²/₂% papírjáradék —. 4⁹/₁₆% osztrák aranyjáradék 101.90. Magyar koronajáradék 98.10. Osztrák-magyar bank 145.50. Déli vasut 30.50. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltó 120.47. Bécsi bankgyűlést 141.10. Villamos részvény 167.10. 4⁹/₁₆% magyar aranyjáradék 100.55. Osztrák hitelrészvény 231.10. Osztrák-magyar államvasut 153.60. Északnyugati vasut 119.20. Bécsi váltó 169.20. Párisi váltó 209.75. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 243.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, február 23. (Zárlat.) 4²/₂% ezüstjáradék 100.70. 1880. sorsjegy 148.50. Déli vasut 30.40. 4⁹/₁₆% osztrák aranyjáradék 102.30. Osztrák hitelrészvény 231.80. Osztrák-magyar államvasut 153.50. Olasz járadék 96.—. 4⁹/₁₆% magyar aranyjáradék 100.10. Az irányzat gyengébb.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 25. A bizott sertés üzletirányzata változott. A) **Hízott sertések ára:** I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 47—47¹/₂ krajcár. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő súlyban) 47—47¹/₂ krajcár. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 51—52 krajcár. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 49—50 krajcár. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 48¹/₂—49 krajcár. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — krajcár. — Könnyű

(páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. — Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 48—49 krajcár. — Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 48—49¹/₂ krajcár. — Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 47—47¹/₂ krajcár.

Sertés létszám: 1899. február 21. napján volt készlet 27.413 darab, 1899. évi február 22. napján felhajtott 1565 darab, 1899. évi február 22. napján elszállításra 306 darab, 1899. február 23. napjára maradt készletben 28.672 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 23. —

Kinevezések. A. Igazságügyminiszter dr. Halász Ákos budapesti királyi közigazgató helyettesét Maros-Ilyeré, dr. Bonts Gyula aradi királyi közigazgató jelöltét Vajda-Hunyadra, Hász Sándor budapesti gyakorló ügyvédét Battonyára és ifj. Dr. Demkó Pál nagy-becskereki gyakorló ügyvédét Dévára királyi közigazgatók, Szönyeghy László zirci ügyvéd irnokot a zirci járásbíróvághoz végbajtóvá nevezte ki. — A pénzügyminiszter a zala-egerszegi pénzügyigazgatósághoz Takács Sándor budapesti és Enyedy Albert máramaros-zsigeti lakosokat pénzügyi fogalmazókká, a temesvári pénzügyigazgatósághoz pénzügyi fogalmazóvá Rozsescu M. Zsuzsánné pénzügyi fogalmazó gyakorlatok, a zalaegerszegi pénzügyigazgatósághoz Rengjia Ferenc államrendészeti segédizsolt (s Gall Radován pénzügyi fogalmazó gyakorlatok) pénzügyi fogalmazókká ideiglenes minőségben, a szászrégeni királyi adóhivatalhoz Tompos László pozsonyi adóhivatali tisztet adóhivatali ellenőrre, a zalaegerszegi királyi adóhivatalhoz Pogány Zoltán díjas adóhivatali gyakorlatok adóhivatali ideiglenes minőségben, Szilvassy István volt honvéd főhadnagy ideiglenes minőségű kataszteri irratár kezelő irrodatisztot, Benedek Imre ungvári lakos, volt kataszteri becslobizost ideiglenes minőségű kataszteri irratár kezelő irrodatisztot, a löcsét pénzügyigazgatósághoz ifj. Németh Sándor székelyvárosi pénzügyi kezelési gyakorlatok pénzügyi irrodatiszt ideiglenes minőségben, Poltovsky Gyula nagyváradi lakos ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakorokká nevezte ki a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvédezőkhez. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Pozsonyban Tassy Emma megbízott zongora tanítónő az Erzsébet-nőiskolával kapcsolatos állami felsőbb leányiskola felügyeletét segédtanítónővé, Felkushazy Margit okleveles tanítónő a zölömi állami elemi népiskola rendező tanítónővé, Jancovics Petronella okleveles kisdóvónő állami kisdóvónővé nevezte ki és szolgálatára a gőnc-rusznaki községi kisdóvónővel osztotta be. — A földmivélségi miniszter Adám Mihályt, a budapesti állatorvosi akadémián próbaszolgálatra kinevezett irrodaszolgát és Král Lipót magyar királyi kertészeti tanítót ideiglenes minőségű hivatalszolgát ezen állásokra véglegesen kinevezte. A pozsonyi itélőtábla elnöke Reidner Agoston végzett joghallgatót díjas joggyakorokká nevezte ki.

Általános. Az igazságügyminiszter Renger Ernő verebői járásbírósi aljegyzőt az aranyosmaróthi törvényszékhez, Csák Lajos győri itélőtáblai irnokot a budapesti itélőtáblához helyezte át.

Napirend.

Napló. Péntek, február 24. — Római katolikus: Sír. lánosz. — Protestáns: Mátyás. — Görög-orosz: (február 12.) Melét pk. — Zsidó: Adar 14. Purim. — A nap kel reggel 6 óra 34 perccel. — Nyugszik délután 5 óra 22 perccel. — A hold kel délután 4 óra 31 perccel. — Nyugszik reggel 5 óra 42 perccel. — A miniszterelnök fogad délután 4—5-ig.

A főváros középítési bizottságának ülése délután 3 órakor az új városaházban. A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor a régi városaházban. Művészeti bonctani előadás, délután 3 órakor az illéti uti I. bonctani intézetben. Radics Jenő felolvasása a lakásberendezések történetéről délután 5 órakor, az Iparművészeti Múzeum dísztermében. Az országos magyar királyi zeneakadémia hangversenye este fél 8 órakor saját dísztermében. Huttay Lipót felolvasása a társadalmi nőről, délután 6 órakor a Katolikus Körben (Molnár-utca 11.). Dr. Thirring Gusztáv felolvasása a budai hegyvidék történeti emlékeiről, a Tudomány-Egyetem ásványtani intézetében délután 6 órakor. Nemzeti Múzeum. Régisírtára nyitva van délelőtt 9 órától 1-ig. A múzeum többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők. Iparművészeti múzeum zárva. Országos Képtár az Akadémiában. Nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Modern metszetek kiállítása az Országos Képtárban (Akadémia) nyitva délelőtt 9—1-ig. Technológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig, délután 3—5-ig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig. A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, kereskedelmi történeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 2—5-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órai ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár, Kerespesi-ut 22. I. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kerespesi-ut 20. szám, délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig. A Hódol díszfelvonás. Eisenhut Ferenc örösi körképe. Kítható Városiglet, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 és fél óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár. Állatkert nyitva egész nap.

Vizálla.

	febr. 23.	febr. 23.		febr. 23.	febr. 23.	
Ian	Schöding	0.65 0.29	Tissa	M.-Salgot	0.85 0.39	
Duna	Pápa	1.85 1.75		Tekohza	0.30 0.36	
	Lina	0.68 0.70		V.-Nemény	0.84 0.28	
	Bécs	0.68 0.78		Tokaj	2.02 1.06	
	Pozsony	1.81 1.52		Tisza-Füred	2.83 2.36	
	Komárom	2.15 2.04		Szolnok	2.62 2.46	
	Budapest	2.00 1.88		Csongrád	2.28 2.15	
	Paks	1.40 1.32		Szeged	2.82 2.35	
	Mohács	2.55 2.47		Török-Bécs	1.46 1.13	
	Gombos	2.80 2.80		Titl	2.21 2.21	
	Ujvárad	2.12 2.08		Óndóva	Bátfi	0.60 0.50
	Pancsova	1.75 1.70		Topolya	Hoór	0.— 0.50
	Orsova	2.82 2.82		Hodrog	Zemplén	3.28 2.26
	Magyarfalva	0.20 0.20		Sajó	Zolta	1.08 1.77
	Zala	0.62 0.50		Hernád	H.-Németi	0.20 0.09
	Trencsén	0.62 0.50		Berettyó	Margit	6.— 0.—
	Szeged	0.72 0.68		B.-Ujfalu	0.15 0.14	
	Sz.-Góthárd	0.20 0.20		Caussa	0.— 0.—	
	Sárvár	0.27 0.27		N.-Vár	0.80 0.64	
	Győr	1.95 1.94		Bélnyes	0.38 0.30	
	Pottau	0.— 0.—		Tenke	0.04 0.02	
	Zákány	0.28 0.30		Gurabony	0.26 0.25	
	Bács	0.18 0.17		Borosjenő	0.96 0.91	
	Eszék	0.24 0.24		Békás	0.90 0.82	
	M.-Szerdab.	0.30 0.25		Gyoma	0.45 0.40	
	Zágráb	0.44 0.—		Gy.-Fehérvár	0.20 0.20	
	Szécs	0.20 0.—		Branyicska	0.84 0.80	
	Mitrovica	2.40 2.37		Soborsina	0.— 0.—	
	Doés	0.15 0.13		Arad	1.15 1.23	
	Szatmár	0.67 0.66		Makó	0.10 0.10	
	N.-Mátyás	0.63 0.—		K.-Kostály	0.04 0.04	
	Munkács	0.18 0.16		Temes	0.84 0.82	
	Homonna	0.20 0.10		Béga	0.84 0.82	
	Ungvár	0.— 0.—		Temesvár	0.64 0.63	
				Beeskerek	0.22 0.20	

MAGYAR KÖNYVTÁR
Szerkesztő: RADÓ ANTAL. Kiadja: LAMPEL ROBERT, (WODIANER F. és FIAI).

A „Magyar Könyvtár”-ban a következő szinművek jelentek meg:

Aischylos. A lelancolt Prometheusz. Ford. Zilahy Károly. Bevezetéssel ellátta Tóth Rozsó. (27. szám.)
Byron. Manfred. Fordította Abrányi Emil. (23. szám.)
Bracco. Don Pietro Caruso. Varga. Paraszthecsület. Ford. Radó Antal. (20. szám.)
Cavallotti. Énekek éneke. Dramolett. Ford. Radó Antal. (53. szám.)
Dumas Sándor. A kamillás hölgy. Dráma 5 felv. Ford. Szemeré Attila. (15. szám.)
Ibsen. A négyülős. Szinmű 5 felv. Ford. Vikár Béla. (41. szám.)
Jókai Mór. Helvilia. Dráma 5 felv. (58—59. szám.)
„A fekete vér. Szinmű 5 felv. (72. szám.)
Katona József. Bánk-bán. Bevezette Beöthy Zsolt. (1. sz.)
Kisfaludy Károly. A kérők. Vigjáték. Bev. Beöthy Zsolt. (5. szám.)
Maurier-Potter. Trilby. Szinmű 4 felv. Ford. Fáy Béla. (8. szám.)
Molière. Dandin György. Ford. Hevesi Sándor. (31. sz.)
A fűsív. Ford. Hevesi Sándor. (71. szám.)
Murai Károly. Huszarszerzem. Vigj. 2 felv. (51. szám.)
Murger-Barrière. Bohém-élet. Szinmű 5 felv. Fordította Radó A. (29. szám.)
Rovetta. A becselések. Szinmű 3. felv. Ford. Radó A. (18. szám.)
Sardou és Najac. Vájkung el. Vigj. 3 felv. Ford. Fáy Béla. (25. szám.)
Shakespeare. A szent-ivánji kiadás. Ford. Arany János. (20—21. szám.) Iskolai kiadás.
Schiller. A messinai menyasszony. Ford. Váradi Antal. (43. szám.)
Tóth Kálmán. A király házasság. Vigj. 3 felv. (38. sz.)
Egy-egy füzet ára 15 kr.
Minden füzet egyenként kapható.
Megrendelhetők:
a Budapesti Napló kiadóhivatalában.

Neustein Fülöp Cukrozott hashajtó labdacsal
(NEUSTEIN-FÉLE ERZSÉBET LABDASOK.)

A pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb helyezkednek: mentek minden Ártalmas anyagot, az altestszervek bajlálát legjobban eredményes használtatván, gyengédűen hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb a mellőltől arialmianlat, mint e pilulák a

SZEKSZORULÁS

a legjobb betegségek forrás ellen. Cukrozott kűlcsűk végti mér gyermekok is szívesen veszik.

Ög 15 pilulát tartalmazó doboz 15 kr., egy tekercs, mely 8 doboz, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 1 forint 6 k.

Öväs! Utánasoktól különösen óvakodjunk! Kérjünk határozottan Neustein Fülöp hashajtó labdacsalát. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel pirosoketel nyomtatásban „Szent Lúció” és „Neustein Fülöp gyógyszer” aláírással van ellátva. A kereskedőnek a törvényességgel védett csomagjelenk aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP
„Szent-Lúcióthor” címzett gyógyszerára
WIEN, I. PLANKENGASSE 6.
Raktár: BUDAPESTEN:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerára, Király-utca 12. szám.

Eppen most jelent meg:

Jósolás a kézből.

Több külföldi író nyomán írta: ifj. Lónyay Sándorné.

Ara 1 forint.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában, József-körút 18.

Minden házi-asszony

pegye meg Zilahy Ágnesnek valódi magyar szakácskönyvét, mely teljes háziutasítást tartalmaz. Az ára igen szépen bekört 1 frt 80 kr.

BUTOR részletfizetéssel

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyházi, férfiak, valamint más hitelképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett kapnak szilárd gyártmányú asztalos- és kárpított butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-ter 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.

Árjegyzéket 25 kr. levéljeggyel behűlés ellen bérmentve küld fenti cég B. osztálya. 5167

Makulatura papír

eladó.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi február hó 24-én.

Az agglagények.

Vigjáték 5 felvonásban. Irta Sardon Victorien. Fordította Ambrus Zoltán.

Személyek:

Mortimer	Náday	Trócsné	Zilahy
Nantya	Mihályfi	Du Bourg	Mászásos
Véaucourtois	Vizvári	Antoine	Narcisz
Clavières	Bercsényi	Antoinette	Csillag
Chavenay	Gyenes	Rebecca	Gerő L.

Kezd. t. 7 órakor.

Szombaton Őszi napsugár. — Az attaché.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Péntek, 1899. évi február hó 24-én.

Zárva.

Szombaton Don Juan.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi február hó 24-én.

Zárva.

Szombaton Folt, a mely tisztit.

VIGSZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi február hó 24-én.

A hálókocsik ellenőre.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Alexandre Bisson. Fordította Zempléni P. Gyula.

Személyek:

Godofroid Gy.	Hegedűs	Charbonneau	Rónaszéki
Lucienne	Molnár R.	Charbonneau	Makróciné
Montpépin	Gyöngyi	Rosine	Baán N.
Montpépinné	Nikó	Angélie	Berzéli
Godofroid A.	Gál	Julia	Boross
Médard	Balassa	Françoise	Bálint R.
Labordave	Szerény		

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Szombaton Tanqueray második felesége.

NÉPSZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi február hó 24-én.

Hajnali harangszó.

Falusi történet 3 felvonásban, dalokkal. Írták Karczag Vilmos és Hevesi József.

Személyek:

Lomnici	Kiss M.	Tolkes Mari	Blaha L.
Borbála	Siposné	Fenyő	Lubinszky
Sándor	Vidor	Menyhért	Németh
Katica	Gazzi M.	Werner	Tollagi

Kezdeté 7 órakor.

Szombaton A baba.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi február hó 24-én.

Egyiptom gyöngye.

Operett 3 felvonásban. Irta Heltai Jenő. Zenéjét szerzte Ferrai Miklós.

Személyek:

XIII. Szoszotrisz	Sziklai	Zeneisz	Komáromi M
Szinapiz	Rózsahegy	Zobejda	Vilgassy
Kalisz	Giréth	Marietta	Szarga
Memmosz	Boross	M. Athletine	Lenkeffy
Hopontesz	Ráthonyi	Irmisz	Hében
Arabarszesz	Bessenyei	kakukfi	Szalai

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Szombaton Gyurkovics-lányok.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérnök.

Kezdeté 8 órakor, vége 12 órakor.

Ma

RECLAM ASSZONY. AGOUST CSALÁD.

Valamint az összes műcserk.

Kedd február 28-án:

Holzer Jakab jutalomjátéka.

Március hó 1-én. Először:

A zene-kovácsműhely

vagy

Szalón és műhely

osodás metamorfózis jelenet.

Minden ünnep és vasárnap két előadás.

Cím: Eötvös-utca 19.

Express
kerékpár javítóműhely

minden javítást vagy átalakítást gyorsan, pontosan és jutányosan elkészít.

Cím: Eötvös-utca 19.

MEGHÍVÓ

a „Budapesti Bankgyűlési Társaság”-nak 1899. évi március hó 5-én délelőtt 11 órakor saját helyiségeiben (Budapest, V. ker., Fűrdő-utca 1. szám) tartandó **rendes közgyűlésére.**

Tárgyrend:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az 1898. évi mérleg megállapítása s a nyereség hováfordítása iránti határozat.
4. Az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak a lefolyt üzletre a felmentvény megadás.
5. Választás az igazgatóságba két évre.
6. A társulali alapszabályok 45. §-a értelmében a tartalékalap igénybe vétele.
7. A felügyelő-bizottság megválasztása egy évre és évi díjazásának megállapítása.

Jegyzet: Azon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, tartoznak részvényeiket az alapszabályok 20. és 21. §-ai értelmében, a hozzájuk tartozó szelvényekkel együtt legkésőbbben 8 nappal a közgyűlés előtt a hivatalos órákban a társulat értékpapírpénztáránál (Fűrdő-utca 3. sz.) letéteményezni. A közgyűlésen mindegyik jelenlevő részvényest minden általa az alapszabályok 20. §-a értelmében letett részvény után egy-egy szavazat illeti meg. A szavazati jogot meghatalmazott utján is szabad gyakorolni. Meghatalmazottak, a törvényes képviselők kivételével, csak a szavazatképes részvényesek sorából választhatók.

Az igazgatóság.

Kiss József

összes költeményei.

Első teljes kiadás, mely a Jehova és messi a varrógépről című hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ára a legkisebb akerképpel díszes vászonkötésben 1 forint 50 krajcár.

Ez a legszébb, legolcsóbb s legkedveltebb ALKALMI ajándék.

Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 forint 60 kr., ha ez összeg előre kifizetve. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában. 2 forint terjedő megrendelések csakis az összeg előleges beküldése ellenében teljesíthetnek.

Szénsav-jéggépeket

és teljes

Jéggártó-telep berendezéseket szállít

Bruck A.

műszaki iroda Budapest, Lipót-körút 21/a. Kívánatra költségvetések díjmentesen.

Purgleitner J. gyógyszerháza

a „Szarvashoz”, Grác.

Engelholfer ideg- és izomerősítő esszenciája

Illatos alpesi növényekből. Aró-, faj-, túlléte- és kereszt-csontfájdalmak, továbbá a végtagok, az egész test és az idegek gyengesége ellen. Egy üveg ára 30 kr.

Stiriai növénynedv

(Steierischer Kräuteressenz)

mell- és tüdőbetegnek részére.

Ezen szörp mell- és torokbajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, időült hurut és számkököcs, nehéz lélegzés, hűdőzés, továbbá a légzőszerveket összes bajjal ellen legjobban sikerrel használják. Egy üveg ára, Budapesten átvéve, 88 kr.

Dr. Wuchta növénykenőcse

fájdalomcsillapítólóg és gyógyítólóg hat köszvény, csusz, szagattás, izmok és idegek merevsége, zúzások, helyi gőrocsk és hasonló bántalmaknál. Nagyobb üveg ára 1 forint, kisebb üveg ára 60 kr.

Főraktár Magyarország részére:

Török József gyógyszerháza Budapest, Király-u. 12. Raktár azonnival az ország csaknem összes gyógyszerházaiban.

Az Első magyar Üveggyár részvény-társaság Budapest, V., Ferenc József-tér 7. hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁST

tart, mely alkalommal a raktáron levő

ÜVEGÁRUK

a rendes árakon alul eladatnak.

Ujdonság! Legszébb alkalmi ajándék!

Varázsgyűrűk opál, igazgyöngy, türkisz és egyéb kövek, kelékte finom kivitelben 3 soros 8 frt, 4 soros 10 frt, 5 soros 12 frt. Pontos megbízható járásu ezüst „Longines” uri zsebhórák dbja 20 frt

Valodi glashütte-i ur arany zsebhórák 50 frttől 500 frttig kaphatók; **SCHÖNWALD IMRE** ékszergyáros- és órásnál PÉCSETT.

„Magyar Könyvtár”

legújabb füzetek:

82. Coppée. Henriette. Elbeszélés. Ford. B. Tölgyessy Margit.

A szegények és elnyomottak mélyszívű költője ez elbeszélésében egy egyszerű munkásleány szerelmének megható történetét mondja el.

83. Matilde Serao. Leányok. Fordította Tóth Béla.

A hires olasz regényíró e füzet két hosszabb elbeszélésében nagy művészettel ábrázolja a kenyéért küzdő szegény leányok sorsát.

84. Sophocles. Antigone. Szomorujáték. Ford. Kemenes (Kempf) József.

A nagy görög tragikus e legszébb műve itt a Kemenes kiváló sikerű új fordításában lát napvilágot, kimerítő bevezetéssel és jegyzetekkel.

85. Ábrányi Emil. Márciusi dalok és egyéb költemények.

A füzet Ábrányi Emil legszébb hazafias verseit tartalmazza, köztük főleg a márc. 15-iki nemzeti ünnepen ország-szerte szavalt alkalmi költeményeit.

86. Tolnai Lajos. A nagygyárosok és egyéb elbeszélések.

A régebbi írói nemzedék e kiváló elbeszélő költője e füzetben legdrágább, legmélyebb novelláit gyűjtötte össze.

Minden füzet egyenkint kapható.

Egy-egy füzet ára 15 krajcár.

Megrendelhetők a

„Budapesti Napló”

kiadóhivatalában,

Budapest, VIII., József-körút 18. sz.

Műkedvelőknek!

MONOLÓGOK

gyűjteménye. Eddig a következő, előadásra úgy férfiaknak, mint hölgyeknek igen alkalmas számok jelentek meg:

1. A krakléer. Irta: Ábrányi Emil.
 2. Sötétség. Irta: Thury Zoltán.
 3. Két monológ. Irta: Heltai Jenő.
 4. A vis-à-vis. Irta: Maltai Emil.
 5. A hosszú ruha. Irta: Salamon Ödön.
 6. Alarcosbálon. Irta: Molnár Ferenc.
 7. Színház után. Irta: Horváth Elemér.
 8. A hadnagy ur házasság. Francia monológ.
 9. Menyegző után. Irta: Hajdú Miklós.
 10. A monológ. Irta: Sváb Tivadar.
- (A csillaggal jelölték hölgyeknek valók.) Egy monológ ára 15 krajcár. A tíz füzet egybekötve 1 forint 30 kr. Megrendelhető postán is a Budapesti Napló kiadóhivatalában.

2 forint terjedő megrendelések csakis az összeg előleges beküldése ellenében teljesíthetnek.

Most jelent meg!!

„EGYIPTOM”

magyar tanárok tanulmánykönyve.

A magy. kir. vallás és közoktatásügyi minisztérium által 1896-ban a tanárok számára rendezett tanulmányútról.

KÖRÖSI LÁSZLO

Beöthy Zsolt, Goldzieher Ignác, Platz Bonifác stb. közreműködésével.

Gyönyörű kiállításban, páratlan díszkötésben.

100 képpel.

Ara kötve 6 forint.

A nagymélt. vallás és közoktatásügyi m. kir. minisztérium 88.888. sz. alatt az összes iskoláknak megvételre ajánlja.

Megrendelhető a

„Patria” irodalmi vállalat és nyomda részv. társ.-nál

Budapest, Üllői-út 25. szám. (Köztelek.)

